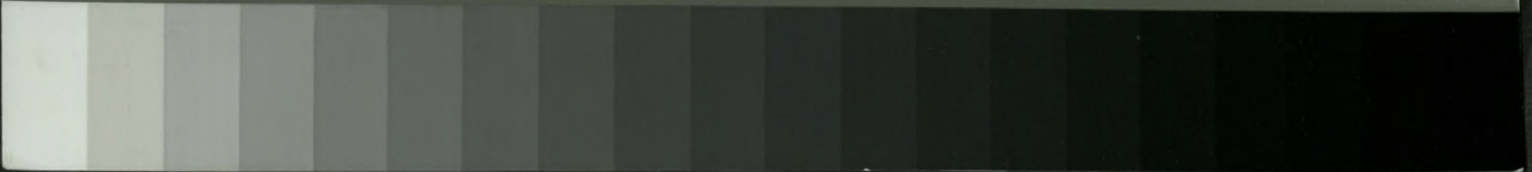

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

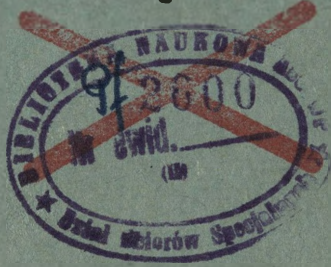
WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

JAWNE

POUFNE

ASG WP wewn. 4111/87

Egz. Nr..... 1

Pplk dr Józef ŁABĘDZKI

WYKORZYSTANIE I DZIAŁANIE BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH

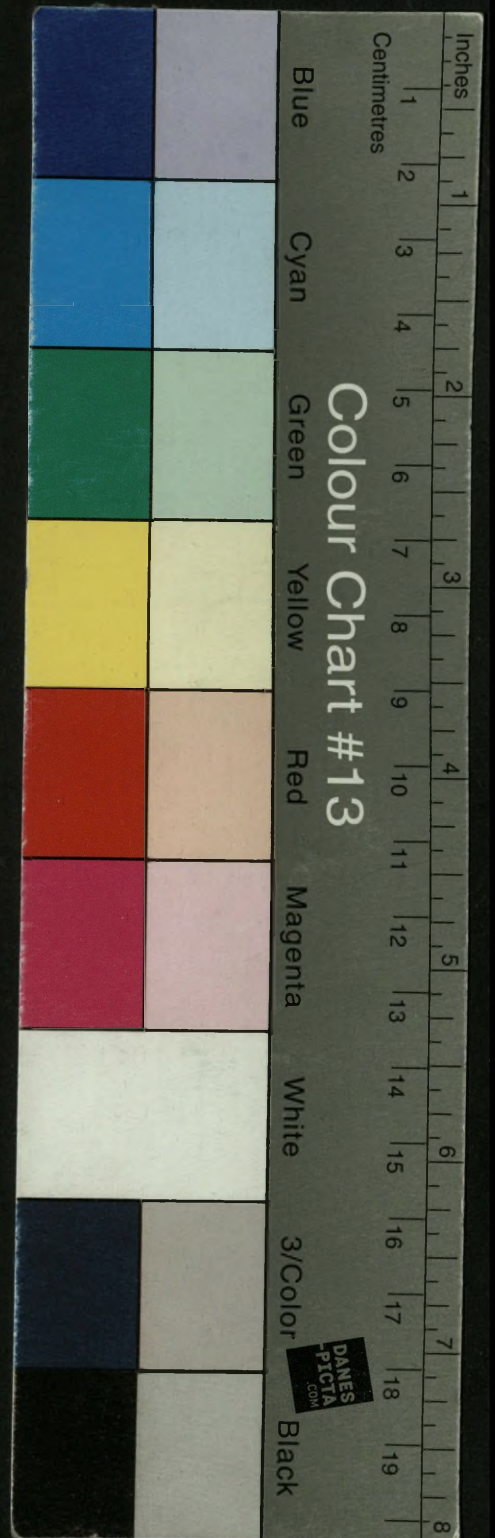
SKRYPT

55389

WARSZAWA

1987

42600

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH**

JAWNE

ASG WP wewn. 4111/87

POUFNE

Egz. Nr..... 1

Ppłk dr Józef ŁABĘDZKI

**WYKORZYSTANIE I DZIAŁANIE
BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH**

SKRYPT

55389

WARSZAWA

1987

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

JAWNE

ASG WP wewn. 4111/87

POUFNE

Egz.nr ....

Przeklasyfikowana z *poufne* na *jawne*

podstawa przekl. Wykaz Aktualnych Wojskowych

Wydawnictw Wewnętrznych szt. gen. *1527/2001*

data i podpis *11.10.01 Łolek Anz*

Ppłk dr Józef ŁABĘDZKI

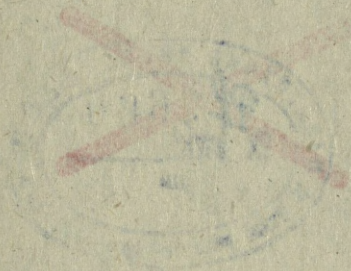
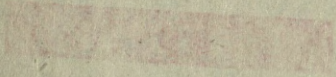

WYKORZYSTANIE I DZIAŁANIE
BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH

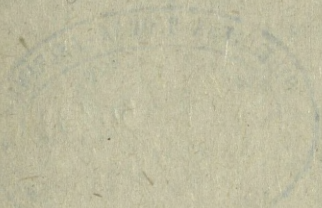
Skrypt

JAWNE

.....
.....
.....
.....

SPIS TREŚCI

str.

WSTĘP	5
1. PRZEZNACZENIE, ORGANIZACJA, WYPOSAŻENIE I MOŻLIWOŚCI TAKTYCZNO-SPECJALNE BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH	5
1.1. Przeznaczenie, organizacja i wyposażenie batalionu zabiegów specjalnych	5
1.2. Możliwości taktyczno-specjalne batalionu zabiegów specjalnych	6
2. WYKORZYSTANIE BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH	12
2.1. Wykorzystanie batalionu w toku przegrupowania wojsk armii na duże odległości	12
2.2. Wykorzystanie batalionu w operacji zaczepnej	13
2.3. Wykorzystanie batalionu w operacji obronnej	14
3. DZIAŁANIE BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH	15
3.1. Marsz batalionu	15
3.2. Prowadzenie likwidacji skażeń wojsk na planowo rozwiniętych punktach zabiegów specjalnych	16
3.3. Prowadzenie likwidacji skażeń wojsk w rejonach wyznaczonych doraźnie	20
3.4. Działanie bzs podczas odkażania dróg i terenu	20
3.5. Działanie bzs podczas zadymiania	21
4. PRACA DOWÓDCY I SZTABU W TOKU DZIAŁAŃ BOJOWYCH	23
4.1. Praca dowódcy w czasie wypracowania decyzji	23
4.2. Praca oficerów sztabu i służb batalionu	30
4.3. Dowodzenie batalionem	32
5. ZABEZPIECZENIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH	34
5.1. Zabezpieczenie bojowe działań batalionu zabiegów specjalnych	34
5.2. Zabezpieczenie materiałowo-techniczne działań batalionu zabiegów specjalnych	48
BIBLIOGRAFIA	55

ZAŁĄCZNIKI:

1. Struktura organizacyjna bzs /wraz z zasadniczym sprzętem/;
2. Zestawienie stanu osobowego i sprzętu batalionu zabiegów specjalnych;
3. Ugrupowanie batalionu zabiegów specjalnych podczas likwidacji skażeń wojsk;
4. Rejon rozmieszczenia batalionu zabiegów specjalnych z elementami ubezpieczenia i rozbudowy inżynieryjnej;
5. Mapa robocza dowódcy bzs;
6. Organizacja łączności bzs;
7. Skrócona tabela stopni gotowości pododdziałów zabiegów specjalnych;
8. Rozkaz bojowy dowódcy bzs;
9. Harmonogram przeprowadzenia dezaktywacji i zabiegów sanitarnych siłami 1 bzs i 1 kchem w oddziałach 1 DZ /variant/.
10. Plan rekonesansu rejonów zabiegów specjalnych.

WSTĘP

Skrypt niniejszy jest odzwierciedleniem ostatnich poglądów na użycie pododdziałów zabiegów specjalnych w operacjach armijnych. Opisane sposoby działań batalionu zabiegów specjalnych /bzs/ uwzględniają wprowadzone przez szefostwo wojsk chemicznych "stany gotowości bojowej pododdziałów zabiegów specjalnych" oraz następstwa wyposażenia bzs w instalacje WUS /włącznie z wykonywaniem zadań zadymiania/. Przyjęta przez autora struktura organizacyjna bzs jest zgodna z ustaleniami zawartymi w "Albumie schematów ćwiczebnych wojsk chemicznych" dla bzs BChem.F wyposażonego w WUS. Pozwala to rozpatrywać pełny zakres zadań przewidzianych dla bzs również o innych strukturach organizacyjnych.

Sięgnięcie w niektórych zagadnieniach /np. działanie bzs/ o szczebel lub dwa niżej w sposobie wykonywania zadań ma służyć ujednoczeniu wiedzy i poglądów oficerów.

Przedstawione treści i sposoby pracy dowódcy i sztabu bzs ujmują w pełni działalność związaną z taktyczną sferą dowodzenia. Sferę dowodzenia związaną z technicznym i tyłowym zabezpieczeniem działań bzs ujęto w zakresie zmniejszonym, ale wystarczającym do podejmowania decyzji przez dowódcę bzs.

Ogólnie potraktowane są zagadnienia analogiczne dla wszystkich rodzajów wojsk, np. marsz. Podawane normy są uzasadniane, co powinno czytelnika wyposażyć w umiejętność samodzielnego ich określania w nietypowych okolicznościach.

Skrypt poza daniem słuchaczom - oficerom wojsk chemicznych w ASG WP podstawowego materiału do studiowania tematyki użycia bzs i wzięcia udziału w programowych ćwiczeniach powinien wyposażyć ich w wiedzę pozwalającą w przyszłości ze znanstwem wykorzystać bzs w operacjach i skutecznie szkolić dowódców i sztaby batalionów zabiegów specjalnych.

1. PRZEZNACZENIE, ORGANIZACJA, WYPOSAŻENIE I MOŻLIWOŚCI TAKTYCZNO-SPECJALNE BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH

1.1. Przeznaczenie, organizacja i wyposażenie batalionu zabiegów specjalnych

Batalion zabiegów specjalnych /bzs/ jest specjalistycznym oddziałem wojsk chemicznych przeznaczonym do prowadzenia:

- całkowitych zabiegów specjalnych sprzętu bojowego, środków transportowych, zapasów materiałowych i obiektów;
- całkowitych zabiegów sanitarnych żołnierzy skażonych środkami tru-

jącymi, substancjami promieniotwórczymi oraz zakażonych środkami biologicznymi;

- odkażania i dezynfekcji dróg /odcinków terenu/;

Ponadto, z racji możliwości sprzętu stanowiącego jego specjalne wyposażenie, może w określonych sytuacjach być wykorzystany do stawiania zasłon dymnych, dowozu wody, paliw lub innych cieczy oraz do gaszenia niewielkich pożarów.

Batalion zabiegów specjalnych organizacyjnie wchodzi w skład brygady chemicznej /pułku chemicznego/. W skład jego struktury organizacyjnej wchodzi trzy kompanie zabiegów specjalnych, dowództwo i sztab, sekcja techniczna z podległymi pododdziałami remontowymi oraz kwatermistrzostwo z podległymi pododdziałami zaopatrzenia i medycznym. Strukturę organizacyjną bzs przedstawia załącznik nr 1 "Struktura organizacyjna bzs".

Podstawowy sprzęt specjalistyczny batalionu stanowią samochodowe instalacje rozlewcze /IRS/, wysokowydajne urządzenia specjalne /WUS/, zespoły pompowe /ZP-800/, urządzenia grzejne /UG-59/ wraz z zestawami namiotów i wyposażenia dodatkowego oraz przyrządy do kontroli skażeń. Zestawienie zasadniczego sprzętu bzs w dowiązaniu do elementów jego struktury organizacyjnej przedstawia załącznik nr 2 "Zestawienie stanu osobowego i sprzętu batalionu zabiegów specjalnych".

1.2. Możliwości taktyczno-specjalne batalionu zabiegów specjalnych

Możliwości taktyczno-specjalne bzs wynikają z następujących uwarunkowań:

- możliwości technicznych zasadniczego sprzętu specjalnego;
- ilości sprzętu;
- stanu sprawności technicznej sprzętu;
- warunków meteorologicznych /głównie temperatury/;
- pory doby;
- warunków terenowych /ograniczenia wielkości PZS, dostępność źródeł wody, zapewnienie bezkolizyjnego ruchu wojsk/;
- przyjętego sposobu prowadzenia zabiegów specjalnych i sanitarnych;
- stopnia wyszkolenia żołnierzy batalionu i wojsk skażonych;
- możliwego czasu działania bzs;
- rodzaju skażeń.

Możliwości taktyczno-specjalne bzs mogą być odmienne w różnych warunkach. Każdorazowo należy je ustalać. Podstawą do ustalenia możliwości batalionu są charakterystyki taktyczno-techniczne poszczególnych typów zasadniczego sprzętu batalionu. Istotne elementy tych charakterystyk przedstawiają tabele 1, 2 i 3. Dobowe możliwości bzs ustala się przyjmując,

że w ciągu doby zabiegi sanitarne i specjalne mogą być prowadzone nie dłużej niż 10 godzin.^{1/} Pozostały czas jest przeznaczony na przeglądy i obsługę sprzętu, czynności organizacyjne, przegrupowania oraz odpoczynek żołnierzy.

Znajomość możliwości taktyczno-specjalnych bzs, ich rozumienie i właściwa interpretacja są podstawą do stawiania przed batalionem realnych zadań i przyjmowania właściwych rozwiązań taktycznych. Możliwości bzs przedstawione w tabeli 4 i 5 wynikają z uwarunkowań technicznych. Każdorazowo czas realizacji zadania bojowego będzie dodatkowo determinowany uwarunkowaniami taktycznymi przedstawionymi za pomocą podstawowych norm taktycznych, które są następujące:

- wielkość rejonu ześrodkowania - 8-10 km²
- długość kolumny marszowej - 3,6-7,2 km
- prędkość marszu po drogach - w dzień 30-40 km/h
- w nocy 25-30 km/h
- pojemność PZS rozwijanego siłami kzs /IRS/ - około jednego batalionu piechoty;
- sposób pracy PZS /IRS/ - cyklami;
/WUS/ - ciągły;
- czas rozwinięcia PZS /IRS/^{2/} - w temp.dodatnich - 140 min
- w temp.ujemnych - 180 min
- czas zwinięcia PZS /IRS/ - w temp.dodatnich - 95 min
- w temp.ujemnych - 115+140=255 min
- czas rozwijania i zwijania PZS /WUS/ jest uwarunkowany czasem rozwijania i zwijania placu zabiegów sanitarnych i wyniesie:

rozwijanie: - w temp.dodatnich - 140 min

- w temp.ujemnych - 180 min

zwijanie: - w temp.dodatnich - 180 min

- w temp.ujemnych - 110 min

/Plac zabiegów specjalnych WUS rozwija się i zwiija w ciągu kilku minut/

^{1/} Uwaga: "Poradnik z dziedziny zabezpieczenia chemicznego operacji" Sygn.Chem.217/83 zaleca pracę urządzenia WUS do 4 godzin w ciągu doby.

^{2/} Dane na ocenę dobrą wg "Normy wyszkolenia chemicznego rodzajów wojsk oraz wyszkolenia taktyczno-technicznego wojsk chemicznych Sygn.Chem. 307/82.

Tabela 1

MOŻLIWOŚCI TAKTYCZNO-SPECJALNE ZASADNICZEGO SPRZĘTU bzs
/dla potrzeb ustalania możliwości bzs w wykonywaniu podstawowych zadań/

rodzaj sprzętu	w czasie jednej godziny						jedną jednostką napeżnienia					
	dezaktywacja /j.o./	odkazywanie /j.o./	zap. sanitarny /zoin./	odkazywanie terenu di. odc. /km/ szer. odc. /m/		odkazywanie terenu di. odc. /km/ szer. odc. /m/	dezaktywacja /j.o./	odkazywanie /j.o./	zap. sanitarny /zoin./	skażenie		zadymianie czas dym. /h/ di. szer. zasł. /m/
				VX	HD					VX	HD	
instalacja roz- lewcza IRS	6	6	96	$\frac{0,25}{5}$	$\frac{2-4}{5}$	$\frac{0,5}{5}$	20-25 /28-35/	21-31 /30-45/x	71-83	$\frac{0,25}{5}$	$\frac{0,5}{5}$	
Różnica polowo- namiotowa UG-59			96									
zespół pompowy ZP-800	16											
wysokowydajne urządzenie spe- cjalne WUS	30-40	10-15		$\frac{3-4}{2}$	$\frac{3-4}{7}$		90-120	30-45		$\frac{0,18}{2}$	$\frac{0,18}{7}$	ponad 5 do 1000-do 100

x - Liczby w nawiasach przedstawiają możliwości instalacji IRS nowego typu, posiadającej cystrnę o pojemności 3500 l dm³.

Tabela 2

WARUNKI PROWADZENIA ZABIEGÓW SPECJALNYCH DRÓG I OKRĘGÓW
TERENU O UTWARDZONEJ NAWIERZCHNI PRZEZ INSTALACJE WUS

parametry pracy	rodzaj zabiegów		
	odkażanie	dezaktywacja	dezynfekcja
prędkość jazdy /km/h/	3-4	3-4 latem 2-3 zimą	3-4 latem 2-3 zimą
szerokość "przejeź- cia" /m/	2-przy VX 7-inne ST	5-6	5-6
rodzaj strumienia spalin	gazowy	gazowo-wodny latem gazowy-zimą	gazowy
kąt między kierun- kiem jazdy a stru- mieniem gazów -likwid.skaż.tere- nu -likwid.skaż.dróg	90° 0-30°	90° 0-30°	90° 0-30°
obroty silnika /tys.obr./min/	12	12	12

Tabelę sporządzono na podst."Użycie pododdziałów zabiegów specjalnych wyposażonych w instalacje WUS w działaniach bojowych"
-praca studyjna.ASG 1982 r. Tab. 4.

Tabela 3

WARUNKI PROWADZENIA ZABIEGÓW SPECJALNYCH SPRZĘTU BOJOWEGO
PRZEZ INSTALACJE WUS

parametry pracy	rodzaj zabiegów		
	odkażanie	dezaktywacja	dezynfekcja
rodzaj strumienia spalin	gazowy	gazowo-kropłowy latem gazowy zimą	gazowo-kropło- wy latem gazowy zimą
odl.dyszy od osi kolumny /m/	3 zimą 4 latem	5,5	5,5
prędkość jazdy ska- żonego sprzętu km/h	po zatrzy- maniu	2-3	2-3
łączy czas oddzia- ływania strumienia	12min-czołg 4min-pozost	50-70 s	50-70 s
obroty silnika /tys.obr./min/	12	14,5 czołg, trop 12 pozost.sprz.	12

Tabelę sporządzono na podst."Użycie pododdziałów zabiegów specjalnych wyposażonych w instalacje WUS w działaniach bojowych"
-praca studyjna. ASG 1982 r.Tab.3.

Tabela 4

MOŻLIWOŚCI bzs W CIĄGU JEDNEJ GODZINY PRACY

poddział	typ sprzętu ilość	odkaszanie dezaktyw. zab. san.		ilość UG norma jednostkowa razem	odkaszanie terenu skażonego		zadymienie
		ilość instalacji norma jednostkowa razem	dezaktyw. zab. san.		VX	HD	
kzs/dwie/ kzs/WUS/	$\frac{IRS}{24}$	$\frac{24 \cdot 6}{144}$	$\frac{24 \cdot 6}{144}$	$\frac{8 \cdot 96}{768}$	$\frac{0 \cdot 25}{5} \cdot 24 = \frac{6}{5}$	$\frac{0 \cdot 5 \cdot km}{5} \cdot 24 = \frac{12}{5}$	parametry zesłony jednostkowe/ sz. m/ • ilość WUS=razem /ciągle/
	$\frac{M-800}{8}$		$\frac{8 \cdot 8}{64}$				
kzs/WUS/	$\frac{WUS}{4}$	$\frac{10 \cdot 15 \cdot 4}{40 \cdot 60}$	$\frac{30 \cdot 40}{120 \cdot 160} \cdot 4$	$\frac{4 \cdot 96}{384}$	$\frac{2 \cdot 4}{2} \cdot 4 = \frac{12 \cdot 16}{2}$ lub $\frac{6 \cdot 8}{4}$	$\frac{3 \cdot 4}{7} \cdot 4 = \frac{12 \cdot 16}{7}$	$\frac{1000 \cdot 4}{100} = \frac{4000}{100}$
	$\frac{M-800}{4}$		$\frac{4 \cdot 8}{32}$				
bzs /kzs/ IRS/ kzs/ trzy/	$\frac{IRS}{36}$	$\frac{36 \cdot 6}{216}$	$\frac{360 \cdot 400}{216}$	$\frac{12 \cdot 96}{1152}$	$\frac{12 \cdot 14}{4 \cdot 5}$	$\frac{24 \cdot 28}{5 \cdot 7}$	$\frac{4000}{100}$
	$\frac{M-800}{12}$	$\frac{36 \cdot 6}{216}$	$\frac{36 \cdot 6}{216}$	$\frac{12 \cdot 96}{1152}$	$\frac{0 \cdot 25}{5} \cdot 36 = \frac{9}{5}$	$\frac{0 \cdot 5 \cdot 36}{5} = \frac{18}{5}$	
bzs		216	312	1152	$\frac{9}{5}$	$\frac{18}{5}$	

Tabela 5

MOŻLIWOŚCI bzs PRZY WYKORZYSTANIU JEDNEJ JEDNOSTKI NAPEŁNIENIA

Pododdział	j.m. /dm ³ /	Odkazanie sprzętu /j.o./	Dezaktywacja sprzętu /j.o./	Odkazanie terenu dł.-szer. /m/	
				VX /gęstość ₂ odk. 2 l/m ² /	HD. /gęstość gdk 1 l/m ² /
kzs /IRS/ /dwie/	60000 /84000/	504 - 744 /704 - 1040/	480 - 600 /672 - 840/	6000 - 5 /8400 - 5/	12000 - 5 /16800 - 5/
kzs /WUS/	6800	120 - 180	360 - 480	72000 - 2 /lub 36000-4/	72000 - 7
R-m bzs		624 - 924 /824 - 1220/	840 - 1080 /1032 - 1320/	42000 - /4+5/ /44400 - /4+5/	84000 - /5+7/ /88800 - /5+7/
bzs /IRS/ /trzy kzs/	90000 /126000/	756 - 1116 /1056 - 1560/	720 - 900 /1008 - 1260/	9000 - 5 /12600 - 5/	18000 - 5 /25200 - 5/

UWAGA: - w odniesieniu do kzs /IRS/ przyjęto napełnienie instalacji sprężonym powietrzem;

- w odniesieniu do kzs /WUS/ przyjęto napełnienie zbiorników urządzeń WUS paliwem;

- uznano za niecelowe analogiczne określanie możliwości UG i ZP-800;

- ciągle zadymianie przez urządzenie WUS możliwe jest przez okres 3-4 godzin;

- liczby w nawiasach przedstawiają możliwości pododdziałów zabiegów specjalnych wyposażonych w instalacje IRS nowego typu, w których pojemność cylindry wynosi 3500 dm³.

2. WYKORZYSTANIE BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH

Użycie bzs w toku operacji planuje szefostwo wojsk chemicznych armii frontu. W operacjach armijnych frontowych bzs może działać:

- w składzie jednego z odwodów wojsk chemicznych armii frontu wydzielonego z sił brygady chemicznej;
  - samodzielnie jako jeden z odwodów wojsk chemicznych armii frontu.
- W szczególnych przypadkach może być okresowo podporządkowany związkowi taktycznemu. Wówczas rozmieszczany jest pomiędzy jego drugorzutowymi oddziałami.

2.1. Wykorzystanie bzs w toku przegrupowania wojsk armii na duże odległości

Przegrupowanie wojsk armii na dużą odległość może się odbywać przed rozpoczęciem działań bojowych lub po ich rozpoczęciu.

Na wykorzystanie batalionu zabiegów specjalnych w takich przypadkach wpłyną następujące przesłanki:

- przegrupowanie wojsk armii odbywa się w pasie, w którym wyznacza się drogi marszu w ilości niezbędnej dla sprawnego marszu wojsk armii. Najczęściej jest to 6-8 dróg;
  - odległość przegrupowania /kilkaset, skrajnie do 1000 km/ powoduje, że należy przewidywać pokonywanie przez wojska armii od 1 do 3 stref skażeń /na ogół dowiązanych do szerokich przeszkód wodnych/;
  - związki taktyczne i oddziały armii będą maszerować według planu uwzględniającego kolejność marszu wynikającą z terminów osiągnięcia gotowości bojowej;
  - batalion zabiegów specjalnych będzie wykorzystany do likwidacji skażeń wojsk i dróg marszu /obiektów komunikacyjnych/ w celu minimalizowania strat wojsk i zakłóceń marszu wynikających z sytuacji skażeń.
- Stąd na czas przegrupowania armii batalion rozmieszcza się 20-30 km za rubieżą przewidywanych skażeń w gotowości do likwidacji skażeń wojsk i terenu. W wyznaczonym rejonie pozostaje on w zasadzie do czasu zakończenia pokonywania takiej rubieży przez wojska armii. Na kolejnych rubieżach przewidywanych skażeń wykorzystuje się kolejne bzs. Takie wykorzystanie bzs może mieć miejsce głównie poza terytorium własnego kraju.
- Punkty zabiegów specjalnych organizuje się na drogach równoległych do dróg marszu, a zapewniających dogodny dojazd przynajmniej z dwóch dróg marszu dla zapewnienia swobody manewru wojskami. Jednocześnie bzs powinien być w gotowości do likwidacji skażeń chemicznych w rejonach przepraw stałych i przepraw urządzanych doraźnie przez wojska inżynieryjne.

W określonych przypadkach istnieje możliwość użycia kompanii zabiegów specjalnych wyposażonej w urządzenia WUS do maskowania dymem praw lub innych obiektów inżynieryjno-komunikacyjnych.

2.2. Wykorzystanie bzs w operacji zaczepnej

W operacji zaczepnej armii charakterystyczne i odmienne dla wykorzystania bzs są dwa okresy: pierwszy - poprzedzający wejście armii do operacji zaczepnej, tzw. przygotowawczy, drugi - w toku operacji zaczepnej.

Okres poprzedzający wejście armii do operacji zaczepnej to okres, w którym bzs działa na korzyść elementów ugrupowania operacyjnego najpierw w rejonie wyjściowym, a następnie w toku przegrupowania ich do rubieży wprowadzenia do bitwy.

W rejonie wyjściowym batalion najczęściej przywiązywany jest do określonej grupy elementów ugrupowania operacyjnego, stanowiącej dla niego niejako "rejon odpowiedzialności", np.: zabezpiecza likwidację skażeń w pierwszym rzucie operacyjnym /zgrupowaniu uderzeniowym/ i artylerii lub w jednym drugorzutowym ZT, ABROT i niektórych oddziałach armijnych, albo też w SD i kilku oddziałach armijnych. Z tych względów bzs rozmieszcza się w pobliżu danej grupy elementów ugrupowania armii, zaś rejony zabiegów specjalnych wyznacza się na kierunkach przegrupowania tych elementów z głównych do zapasowych rejonów rozmieszczenia.

W toku przegrupowania wojsk armii bzs najczęściej rozmieszczany jest na ważnym kierunku przegrupowania za rubieżami przewidywanych skażeń. Zapewnia on likwidację skażeń w elementach przegrupowujących się na tym kierunku, a także likwidację skażeń znajdujących się tam ważnych obiektów komunikacyjnych i innych.

W toku operacji zaczepnej bzs z zasady rozmieszczany jest między pierwszym a drugim rzutem operacyjnym armii w pobliżu kierunków /rejonów/ szczególnie zagrożonych skażeniami. Może być również rozmieszczany pomiędzy drugorzutowymi ZT albo w pobliżu innych ważnych elementów ugrupowania lub obiektów. Zadaniem jego będzie likwidacja skażeń tych obiektów, a sporadycznie ich maskowanie.

Dynamika operacji zaczepnej powoduje, że oddziały i urządzenia tyłowe oraz drugi rzut wychodzą ze "stref odpowiedzialności" bzs rozmieszczonego pomiędzy nimi i wchodzi w "strefę" bzs rozmieszczonego dotychczas pomiędzy pierwszym a drugim rzutem. Spowodowało to tendencję do kierowania w obszar pomiędzy pierwszym a drugim rzutem batalionu rozmieszczonego w tylnej części ugrupowania armii. Dotychczas bzs przemieszczano równocześnie z zabezpieczanymi elementami co powodowało

konieczność częstych przesunięć bzs na małe odległości /nawet 2-3 razy w ciągu doby na odległość 20-30 km każdorazowo/. Przedstawiony sposób powoduje konieczność przemieszczeń bzs na odległości 30-70 km w zasadzie jeden raz w ciągu doby. Pozwala to na dłuższe przebywanie bzs w jednym rejonie, a tym samym na lepsze przygotowanie zarówno bzs jak i rejonu do wykonywania zadań. Rejony wyznaczone do likwidacji skażeń wojsk powinny znajdować się za strefami skażeń /przewidywanych skażeń/ na kierunkach ruchu wojsk, w odległościach od strefy skażeń pozwalających rozmieścić /zatrzymać/ skażone wojska pomiędzy tą strefą a punktami zabiegów specjalnych. Celowe jest rozmieszczanie batalionu w pobliżu, a nawet w obrębie, planowanych rejonów /rubieży/ rozwijania punktów zabiegów specjalnych.

2.3. Wykorzystanie bzs w operacji obronnej

Na sposób wykorzystania bzs w operacji obronnej wpływają warunki przejścia armii do obrony oraz charakter działań obronnych. Organizacja obrony przez armię bez styczności z nieprzyjacielem pozwala na planowe rozmieszczenie bzs w korzystnych rejonach, natomiast przechodzenie do obrony w toku natarcia wymuszone przewagą nieprzyjaciela zmusza do do-
rażnego i w ograniczonym czasie przemieszczenia bzs do rejonów dających większe możliwości skutecznego jego użycia stosownie do zmian w decyzji dowódcy, a także stosownie do zmian w zagrożeniu wojsk skażeniami.

Z zasady batalionowi wyznacza się rejon zapasowy. Rejony rozmieszczenia bzs powinny znajdować się w pobliżu zabezpieczanych elementów ugrupowania operacyjnego i rejonów /kierunków/ zagrożonych skażeniami. Jednocześnie nie powinny one znajdować się na kierunkach ruchu wojsk i w rejonach, gdzie planuje się rozegrać zasadnicze fragmenty bitwy. Ponadto rejony te powinny zapewniać dostęp bzs do planowanych rejonów działania lub nawet znajdować się w nich.

Ponieważ skażenia mogą wystąpić w wielu miejscach jednocześnie i dotyczyć w każdym przypadku niewielkich ilości skażonych wojsk, może zaistnieć potrzeba zdecentralizowanego wykorzystania bzs tzn. kompaniami lub nawet plutonami w pobliżu miejsca skażenia.

Konieczność pozostawiania wojsk walczących na kierunkach uderzeń przeciwnika wymusza likwidację skażeń w ich ugrupowaniu bojowym. Tego rodzaju zabiegami specjalnymi mogą być objęte te elementy ugrupowania bojowego /operacyjnego/ i obiekty, które muszą pozostawać w zajmowanym rejonie, lub wykonywać zadanie natychmiast po wyjściu z terenu skażonego. Mogą to być: przeprawy i ich obsługa, lotniska i ich obsługa, środki materiałowe w rejonach składowania, rakiety na stanowiskach startowych,

artyleria na stanowiskach ogniowych, sprzęt i obsługa węzłów łączności i inne. Sposób ten jest mało wydajny w stosunku do sprzętu bojowego - ze względów organizacyjnych, a w stosunku do obiektów stałych, składów itp. - ze względu na duży rozchód odkaźnika na odkażenie podejść do nich i terenu przyległego.

Potrzeba dezaktywacji w podobny sposób może wystąpić sporadycznie. Kompania wyposażona w WUS może być użyta do maskowania przepraw, elementów ABROT, elementów SD oraz zadymiania w rejonach pozornych w ramach maskowania operacyjnego.

3. DZIAŁANIE BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH

3.1. Marsz batalionu

Batalion zabiegów specjalnych może maszerować w składzie brygady chemicznej, w składzie jednego z odwodów wojsk chemicznych lub samodzielnie. Marsz może odbywać się jeszcze w czasie pokoju lub po wybuchu wojny. Będzie to na ogół marsz na dużą odległość /nawet do 1000 km/. W toku działań bojowych /operacji/ bzs będzie się przemieszczał jeden, rzadko dwa razy na dobę do kolejnych rejonów planowanych działań. Odległości marszu wyniosą od 30 do 70 km. Dla osiągnięcia 1 i 2 stopnia gotowości bojowej część marszu będzie realizowana kompaniami.

Marsz batalionu na dużą odległość odbywa się według planu marszu opracowanego w sztabie brygady. Dane o sposobie marszu batalion otrzymuje w formie rozkazu dowódcy Bchem i wytycznych do zabezpieczenia bojowego marszu. Dane niezbędne do kierowania marszem batalionu nanoszone są na mapy robocze dowódcy bzs, szefa sztabu bzs, oficera operacyjnego i w niezbędnym zakresie - dowódców niższych szczebli.

Przegrupowanie bzs w toku operacji odbywa się według planu użycia wojsk chemicznych. Zadania na przegrupowanie docierają do bzs w formie zadań wycinkowych lub sygnałów. Najczęściej zawierają drogę marszu i czasy rozpoczęcia i zakończenia marszu. Bliższe szczegóły wypracowuje sztab batalionu i odzwierciedla je na mapach roboczych odpowiednich osób funkcyjnych.

Przegrupowania w toku operacji z rejonów rozmieszczenia do rejonów działań odbywają się po drogach ukierunkowanych na ogół rokadowo. Plan takich przegrupowań zawczasu przygotowuje dowódca bzs.

Technika marszu batalionu jest zgodna z ogólnymi zasadami stosowanymi we wszystkich rodzajach wojsk.

3.1.1. Ugrupowanie marszowe bzs

Ugrupowanie marszowe bzs zależy od tego, czy marsz odbywa się w okresie pokoju, czy też po wybuchu wojny; - czy bzs maszeruje samodzielnie, czy w składzie większego elementu, a także od oddalenia od nieprzyjaciela i spodziewanych zagrożeń. Z reguły batalion maszeruje po jednej drodze marszu. Ugrupowanie marszowe powinno zapewnić wymagane tempo marszu, możliwie małą wrażliwość na oddziaływanie przeciwnika, swobodę manewru, ciągłość dowodzenia i dogodne przystąpienie do wykonania zadań. Składa się ono z ubezpieczenia i sił głównych. Ubezpieczenie stanowi patrol czołowy w sile do plutonu, przy czym najczęściej jest to pluton kontroli dozymetrycznej. Siły główne stanowią kompanie zabiegów specjalnych i sztab z pododdziałami tyłowymi. Kolumnę sił głównych zamyka pojazd pomocy technicznej. Na długość kolumny marszowej batalionu rzutuje liczba pojazdów w batalionie /110/, odstęp między pojazdami zależny od prędkości marszu /maks.50 m/ oraz suma odstępów między kompaniami /3 x 200 m/. Stąd długość kolumny bzs: 3,6-7,2 km.

3.2. Prowadzenie likwidacji skażeń wojsk na planowo rozwiniętych punktach zabiegów specjalnych /PZS/

Prowadzenie zabiegów sanitarnych i specjalnych wojsk na planowo rozwiniętych punktach zabiegów specjalnych jest podstawowym sposobem działania bzs. Miejsce na rozwinięcie PZS wybiera się na kierunku ruchu skażonych wojsk. Powinno ono spełniać następujące warunki:

- posiadać sieć dróg umożliwiającą niezbędne manewry wojsk;
- mieć wystarczającą ilość dostępnych, nieskażonych źródeł wody i uniemożliwiać skażenie tych źródeł w toku zabiegów;
- zapewniać warunki maskowania, obrony i osłony;
- umożliwiać wyznaczenie rejonów wyczekiwania wojsk na zabiegi i rejonów zbiórki po zabiegach;

Punkty zabiegów specjalnych powinny być oddalone od siebie około 5 km /jak odstęp dróg marszu/ i tym samym uniemożliwiać rażenie jednym uderzeniem jądrowym dwu PZS.

Sieć dróg przed PZS powinna zapewnić możliwość kierowania skażonych wojsk na dogodny PZS.

Ugrupowanie batalionu zabiegów specjalnych podczas likwidacji skażeń wojsk wraz z elementami zabezpieczenia bojowego przedstawia załącznik 3 "Ugrupowanie batalionu zabiegów specjalnych podczas likwidacji skażeń wojsk"

Na punktach zabiegów specjalnych organizuje się:

- punkt kontrolno-rozdzielczy,
- plac zabiegów specjalnych uzbrojenia i sprzętu,
- plac zabiegów sanitarnych,
- stanowisko komendanta PZS,
- ubezpieczenia bojowe oraz stanowiska ochrony i osłony,

Ponadto wyznacza się system dróg oraz rejony wyczekiwania na zabiegi i rejony-zbiórki po zabiegach.

Dla żołnierzy przygotowuje się ukrycia. W miarę posiadanego czasu okopuje się również sprzęt.

Punkt kontrolno-rozdzielczy organizuje się pomiędzy rejonem wyczekiwania a PZS, w miejscu pozwalającym kierować sprzęt na PZS lub z jego pominięciem bezpośrednio do rejonu zbiórki. Zadaniem punktu jest kierowanie poszczególnych rzutów żołnierzy i sprzętu na PZS lub, stosownie do wyników kontroli stopnia skażenia - do rejonu zbiórki z pominięciem PZS. Obsadę punktu kontrolno-rozdzielczego stanowią żołnierze plutonu kontroli dozymetrycznej.

Plac zabiegów specjalnych uzbrojenia i sprzętu organizuje się siłami plutonu zabiegów specjalnych. Szefem placu jest dowódca plutonu. Do obsługi prądu instalacji IRS przydziela się żołnierzy ze skażonych wojsk.

Plac zabiegów sanitarnych organizuje się siłami plutonu /drużyny/ zabiegów sanitarnych. Szefem placu jest dowódca pododdziału organizującego plac. Do obsługi placu spośród skażonych wojsk wyznacza się noszowych i personel medyczny.

W ramach zabiegów sanitarnych żołnierze kąpią się, zmieniają bieliznę, a w razie potrzeby również umundurowanie, obuwie i oporządzenie. Przed zabiegami sanitarnymi odkaża się /dezaktywuje, dezynfekuje/ środki ochronne na żołnierzach oraz ich uzbrojenie. Wymianę bielizny i umundurowania zapewniają wojska poddawane zabiegom z własnych zapasów. W koniecznych przypadkach mogą skorzystać z zapasów stanowiących fundusz wymienny umundurowania będący w dyspozycji dowódcy bzs.

Umundurowanie, oporządzenie i indywidualne środki ochrony przed skażeniami wymagające całkowitego odkażania /dezynfekcji/ gromadzi się na punktach zbiórki skażonego umundurowania /PZSU/ urządzanych przy PZS. Stąd odwozi się je transportem skażonych wojsk /lub innym/ na PZSU organizowane przy punktach odkażania umundurowania /POU/.

Regulację ruchu organizuje się w obrębie PZS siłami pododdziału organizującego zabiegi. Na drogach prowadzących z rejonu wyczekiwania do PZS i z PZS do rejonu zbiórki - siłami wojsk skażonych. Rejony wyczekiwania i zbiórki powinny być oddalone 3-5 km od PZS.

Ubezpieczenia bojowe i osłonę przeciwlotniczą organizuje się siłami i środkami wojsk poddawanych zabiegom.

Place zabiegów sanitarnych i specjalnych dzieli się na część brudną i część czystą. Część czystą wyznacza się po stronie nawietrznej. Zabiegi sanitarne prowadzi się na części brudnej. W czasie zabiegów specjalnych żołnierze pododdziału chemicznego obsługują instalacje /urządzenia/ specjalne i instruuja żołnierzy wojsk skażonych przydzielonych do obsługi prądownic, którzy praktycznie odkażają /dezaktywują, dezynfekują/ skażony sprzęt. Zależnie od przyjętego wariantu rozwinięcia instalacji potrzeba od 3 do 12 żołnierzy na jedną instalację IRS. Jeżeli czas prowadzenia zabiegów specjalnych jest dłuższy niż dopuszczalny czas przebywania w indywidualnych środkach ochrony przed skażeniami, zmienia się żołnierzy obsługujących prądownice. W pododdziałach o małej liczbie żołnierzy nie zapewniającej prowadzenia równolegle wszystkich prac na PZS najpierw prowadzi się zabiegi specjalne sprzętu a następnie zabiegi sanitarne. Przy łącznym skażeniu środkami trującymi, biologicznymi i promieniotwórczymi prowadzi się kolejno: odkażanie, dezynfekcję i dezaktywację.

Rozmiary rejonu PZS i sposób rozmieszczenia w nim poszczególnych elementów zależą od warunków terenowych /drogi, dostępność wody, maskowanie/, ilości wojsk poddawanych zabiegom sanitarnym i specjalnym oraz od warunków meteorologicznych. PZS rozwijany siłami kompanii zajmuje powierzchnię 100-200 ha.

Prowadzenie likwidacji skażeń w warunkach nocnych wymaga:

- zainstalowania oświetlenia na placach z przestrzeganiem zasad maskowania;
- oznaczenie dróg dojazdu i wyjazdu dobrze widocznymi w nocy znakami;
- zwiększenia liczby posterunków regulacji ruchu;
- wzmocnienia ubezpieczeń rejonu PZS.

Prowadzenie zabiegów sanitarnych i specjalnych zimą dodatkowo wymaga:

- wykonania przedsięwzięć zapobiegających zamarzaniu wody /roztworów w instalacjach/;
- zabezpieczenie placów roboczych i ich otoczenie przed obładaniem się;
- utrzymywania w stanie niezamarzniętym punktów czerpania wody;

- przygotowania ogrzewanych miejsc odpoczynku dla obsługi PZS;
- zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach łaźni polowo-namiotowej /namiotach lub budynkach/.

Prowadzenie zabiegów sanitarnych i specjalnych w lesie musi uwzględniać:

- rozwijanie placów zabiegów specjalnych i sanitarnych przy drogach, na polanach, na zrębach w miejscach dających maksymalne zabezpieczenie przed mogącymi się rozprzestrzeniać pożarami;
- przygotowanie zawczasu dróg szybkiej ewakuacji;
- zwiększenie liczby posterunków regulacji ruchu;
- wykonanie stosownych przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

W celu skrócenia czasu osiągnięcia zdolności PZS /RZS/ do działań, a także dla uproszczenia stawiania zadań wprowadzono trzy stopnie gotowości pododdziałów zabiegów specjalnych. Problematykę tą reguluje wydawnictwo sygn. Chem wewn. 229/85 "Stopnie gotowości pododdziałów zabiegów specjalnych". Skrócona charakterystyka tych stopni przedstawia się następująco:

stopień gotowości nr 1 /najwyższy/: pododdział rozwinięty na PZS i gotowy do natychmiastowego przyjęcia skażonych wojsk.

stopień gotowości nr 2: pododdział rozwinięty na PZS /zimą na punktach napełniania/. Instalacje napełnione wodą /zimą nie/. Roztwór nie sporządzony. PZS urządzony.

stopień gotowości nr 3: pododdział w kolumnie w rejonie ześrodkowania. Rejony PZS rozpoznane. Określone miejsca rozwinięcia wszystkich elementów PZS. Wykonany szkic PZS.

Czasy przechodzenia z jednych stopni gotowości do drugich przedstawia tabela 6.

Tabela 6

NORMY CZASOWE OSIĄGANIA STOPNI GOTOWOŚCI PRZEZ PODODZIAŁY
ZABIEGÓW SPECJALNYCH /w h/

z jakiego stopnia	do jakiego stopnia	norma czasu	uwagi
3	2	1,5	latem
		2	zimą
3	1	2,5	latem
		3	zimą
2	1	1	latem
		2,3	zimą
2	3	1	latem i zimą
1	3		z uwzględnieniem zabiegów specjalnych sprzętu i sanitarnych obsługi konserwacji i obsługi sprzętu.
		4	po dezaktywacji - latem
		6,5	- " - - zimą
		5	po odkażaniu - latem
		8	- " - - zimą

3.3. Prowadzenie likwidacji skażeń wojsk w rejonach wyznaczonych doraźnie.

W przypadku wykonania przez nieprzyjaciela uderzeń BMR, zwłaszcza bronią chemiczną, na różne obiekty w ugrupowaniu operacyjnym armii, skażenia wojsk mogą wystąpić w oddalonych od siebie miejscach. Często skażone elementy będą stanowiły organizacyjnie integralną część większych jednostek. Może nie być możliwości odrywania skażonych elementów od ich macierzystych jednostek i kierowania ich na rozwinięty PZS, gdyż wiązałoby się to z manewrowaniem wojsk w rejonach wydzielonych dla sąsiadów lub t.p. Wówczas w pobliże /na kierunek działania/ skażonych elementów kieruje się pododdziały w celu przeprowadzenia całkowitych zabiegów sanitarnych i specjalnych. Punkty zabiegów specjalnych będą rozwijane siłami kzs lub nawet plzs. Miejsca prowadzenia zabiegów specjalnych będą z reguły wyznaczane przez szefów zabezpieczenia chemicznego /dowódców/ skażonych wojsk. Zadania dla pododdziałów zabiegów specjalnych będą stawiane w formie niepełnej, wymagającej uzupełniania danych w ramach uzgadniania współdziałania ze skażonymi wojskami. Zatem i samodzielność dowódców plzs i kzs musi być duża. W tym sposobie prowadzenia likwidacji skażeń niemożliwe jest pełne zaplanowanie działań pododdziałów zabiegów specjalnych na dłuższy okres czasu, gdyż na etapie planowania działań nie będą znane miejsca rozwijania PZS, ani ilość skażonych wojsk. Można przewidzieć tylko utrzymywanie bzs w gotowości do działań na określonym kierunku /w rejonie/ na korzyść działających tam wojsk.

3.4. Działanie bzs podczas odkażania dróg i terenu

Pododdziały zabiegów specjalnych mogą odkażać /dezynfekować/ skażone odcinki dróg, przeprawy, przejścia w zaporach, odcinki terenu w rejonach rozmieszczenia wojsk, punktów dowodzenia, lotnisk i niektórych urządzeń tyłowych.

Odkażanie /dezynfekcję/ dróg i terenu bzs może prowadzić całością sił lub pododdziałami. Po otrzymaniu zadania odkażania /dezynfekcji/ terenu bzs lub jego część przewidziana do wykonania zadania przegrupowuje się w pobliże rejonu działań. Wyznaczona grupa prowadzi rekonesans, po czym dowódca podejmuje decyzję i wydaje rozkaz bojowy. Gdy przeprowadzenie rekonesansu nie jest możliwe, zadania stawia się tylko na podstawie mapy. Dowódca pododdziału przed przystąpieniem do odkażania /dezynfekcji/ terenu bezwarunkowo prowadzi rekonesans i w jego ramach stawia zadania szczegółowe bezpośrednim wykonawcom.

Do odkażania /dezynfekcji/ dróg i terenu najlepiej jest wyznaczyć taką ilość sił /instalacji rozlewczych/, aby zadania można było wykonać jednym napełnieniem instalacji. Gdy zakres zadania zmusza do kilkakrotnego napełniania instalacji odkażalnikiem organizuje się w stosownym miejscu punkt sporządzania odkażalnika i napełniania instalacji. Wykonanie zadania wydłuża się wówczas o czas potrzebny na sporządzenie odkażalnika w instalacjach /około jednej godziny za każdorazowym napełnieniem instalacji/.

Używanie do odkażania /dezynfekcji/ urządzeń WUS nie wymaga sporządzenia odkażalnika, a odkażanie /dezynfekcję/ można rozpocząć natychmiast po przybyciu na miejsce.

Podczas odkażania /dezynfekcji/ terenu i dróg stosuje się odpowiednie szyki instalacji. Wąskie odcinki dróg i przejścia w terenie skażonym odkaża się kolumną stosownej ilości instalacji, lub jedną instalacją przejeżdżając wielokrotnie, aby zapewnić wymaganą gęstość odkażania. Podczas odkażania szerokich dróg i terenu instalacje poruszają się występem w prawo lub występem w lewo zależnie od kierunku wiatru. Przyjęty szyk powinien zapewnić:

- terminowe wykonanie zadania;
- maksymalne wykorzystanie instalacji i pododdziału w całości;
- ekonomiczne zużycie odkażalnika;
- dobre warunki dowodzenia i współdziałania;
- częściowe pokrycie się odkażanych pasów dla uzyskania pewności

odkażania na styku pasów.

Odkażanie terenu rozpoczyna się przed, a kończy za ustaloną granicą skażenia.

W nocy należy wyznaczać kierunki przejazdu instalacji według dobrze widocznych dozorów. Przednią i tylną granicę skażenia oznacza się dobrze widocznymi znakami. Nie należy też wykonywać skomplikowanych manewrów. Odkązone /zdezynfekowane/ odcinki dróg i terenu oraz przejścia oznakowuje się dobrze widocznymi znakami informacyjnymi.

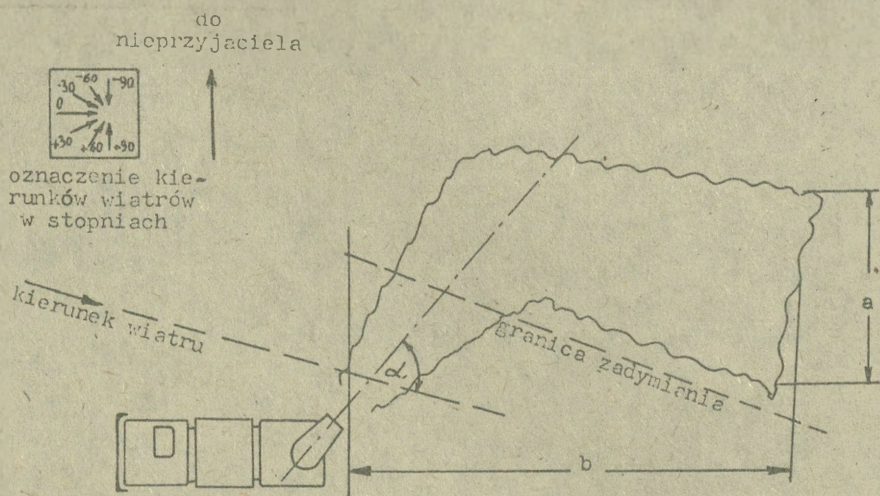
Każdorazowo instalacje użyte do odkażania /dezynfekcji/ terenu po wykonaniu zadania bojowego poddaje się zabiegom specjalnym. Wykonuje się to metodą samodkażania lub za pomocą wydzielonych do tego celu instalacji. Żołnierzy poddaje się całkowitym zabiegom sanitarnym. Po tych czynnościach dokonuje się technicznej obsługi sprzętu.

3.5. Działanie bzs podczas zadymiania

Zadymianie może być realizowane przez bzs wyłącznie siłami kzs wyposażonej w urządzenia WUS. Zasiłona dymna wykonana przez urządzenie WUS

jest stosunkowo duża, długotrwała, jednocześnie wymaga małego nakładu pracy i niewielkich sił w stosunku do tradycyjnych zasłon wykonywanych za pomocą świec dymnych. Przy właściwym jej zaplanowaniu czynności organizacyjne i techniczne trwają krótko. W koniecznych przypadkach można prowadzić zadymianie w ruchu. Z reguły urządzenia WUS wytwarzają zasłony maskujące.

Dowódca bzs stawia dowódcy kzs wyposażonej w WUS zadanie do zadymiania w formie ogólnej, niepełnej, pozostawiając dowódcy kzs możliwość samodzielnego podjęcia decyzji o sposobie działania po zbadaniu warunków zadymiania na miejscu. Dowódca kompanii w miejscu wykonywania zadania ocenia warunki terenowe i atmosferyczne; określa granice strefy /rubieży/ zadymiania; ustala punkty zadymiania i sposób maskowania w nich urządzeń WUS, a także określa czas dymienia, o ile nie ustalono tego w zadaniu. Rozmieszczenie punktów zadymiania i ukierunkowanie strumienia spalin powinno zapewnić wytworzenie zasłony dymnej w ustalonych granicach. Obowiązują przy tym zasady stosowania dymów zawarte w "Instrukcji o stosowaniu środków dymnych w działaniach bojowych". Tworzenie zasłony dymnej w założonych granicach polega na odpowiednim, uzależnionym od kierunku i prędkości wiatru, ustawieniu dyszy wylotowej WUS. Ideowo zagadnienie to obrazuje rysunek 1 "Zadymianie za pomocą urządzenia WUS"

Rys.1. Zadymianie za pomocą urządzenia WUS. Szerokość zasłony "a", długość zasłony "b", kąt α zależne są od prędkości i kierunku wiatru. Zależności te przedstawia tabela 7.

Tabela 7

PARAMETRY ZASŁONY DYMNEJ WYTWARZANEJ PRZY POMOCY URZĄDZEŃ
WUS W RÓŻNYCH WARUNKACH ATMOSFERYCZNYCH

kierunek wiatru względem strefy zadym./w stop./	prędkość wiatru /m/s/	wielkość "a" /m/	wielkość "b" /m/	kąt "α" /w stop./
0 - ± 30	0-4 4-8	30-50	400-500	0 15
-30 - -60	0-2 2-4	50-100	300-400	0 15
-60 - -90	0-2 2-4	50-100	300-400	0 15
+30 - +60	0-4 4-8	20-30	400-500 300-400	0 15
+60 - +90	0-4	20-30	300-400	0-15

Uwaga: znak + oznacza kierunek wiatru do nieprzyjaciela,
znak - oznacza kierunek wiatru od nieprzyjaciela.

Źródło: Instrukcja eksploatacji i obsługi technicznej wysokowydajnego urządzenia do zabiegów specjalnych WUS. Wyd. WICH i R 1979 r.

Zajmowanie stanowisk zadymiania i początek zadymiania, zwłaszcza w styczności bojowej z nieprzyjacielem, powinno następować w warunkach zapewniających maskowanie urządzeniom WUS, tzn. w zasłonie dymnej wytworzonej za pomocą świec lub granatów dymnych albo przez inne, już pracujące urządzenie. Nie wchodzi to w rachubę gdy teren stwarza samoistnie warunki maskowania.

4. PRACA DOWÓDCY I SZTABU W TOKU DZIAŁAŃ BOJOWYCH

4.1. Praca dowódcy w czasie wypracowania decyzji

Sposób pracy dowódcy batalionu uwarunkowany jest następującymi czynnikami:

- rodzajem zadania;
- czasem wyznaczonym na realizację zadania;
- miejscem otrzymania zadania.

Bez względu na te czynniki dowódca tak powinien organizować pracę własną i sztabu oraz działania pododdziałów, aby praca koncepcyjna i czynności organizacyjne pochłonęły minimalnie niezbędny czas pozostawiając jego maksymalnie możliwą ilość na praktyczną realizację zadań. To minimalizowanie czasu na prace organizacyjno-koncepcyjne nie może wpłynąć ujemnie na jakość koncepcji, dokładność stawianych zadań i jakość ich realizacji. Podstawową metodą pracy dowódcy spełniającą po-

wyższe warunki jest równoległa praca dowódcy, sztabu^{3/} i pododdziałów w oparciu o zarządzenia wstępne. W czystej formie będzie ona stosowana w warunkach ograniczonego czasu, co z reguły ma miejsce w toku działań bojowych.

Okoliczności pozwalające na zastosowanie metody kolejnego planowania, wypracowania decyzji i stawiania zadań praktycznie nie występują.

W warunkach skrajnie ograniczonego czasu dowódca może zastosować metodę dyrektywną. Wówczas do analiz i ocen będzie wykorzystywał osobistą znajomość sytuacji oraz umiejętności dowódcze. Wykorzystanie sztabu ograniczy się na ogół do przekazywania zadań wykonawcom, a sporadycznie i w niezbędnym zakresie do przedstawiania kalkulacji.

Dla przedstawienia pełnej treści pracy dowódcy i sztabu użyty będzie przykład metody kolejnego planowania, ale z następstwami wynikającymi z częściowego ograniczenia czasu. Pozwoli to przedstawić istotne cechy metody kolejnego planowania oraz metody pracy równoległej.

Najczęściej w chwili otrzymania zadania batalion rozmieszczony jest w rejonie /pośrednim, wyjściowym, odpoczynku lub tp./, gdzie prowadzi obsługę instalacji i innego sprzętu, uzupełnia zapasy, realizuje przedsięwzięcia bojowego zabezpieczenia działań, prowadzi szkolenie oraz rozpoznaje rejony planowane do rozwijania PZS i drogi dojazdu do nich.

Po otrzymaniu zadania dowódca batalionu przystępuje do wypracowania decyzji a następnie do jej realizacji. W tym celu wykonuje kolejno następujące czynności:

- analizuje zadanie i dokonuje kalkulacji czasu osobistego;
- zapoznaje z otrzymanym zadaniem sztab;
- wydaje zarządzenia wstępne do przygotowania pododdziałów do działań;
- wydaje wytyczne dotyczące przygotowania przez sztab danych do oceny sytuacji;
- ocenia sytuację na podstawie wyjaśnień, kalkulacji i uzasadnień oficerów sztabu;
- precyzuje decyzję;
- stawia zadania pododdziałom /wydaje rozkaz bojowy/;
- przeprowadza rekonesans rejonu działań osobiście lub poprzez wyznaczenie grup rekonesansowych;
- uzgadnia współdziałanie z wojskami poddawanych zabiegom sanitarnym i specjalnym;
- kieruje działaniem batalionu.

3 - dla skrócenia nazewnictwa pod określeniem sztabu należy rozumieć sztab ścisły, służby techniczne i kwatermistrzostwo.

Analiza zadania

Dowódca bzs posługuje się powszechnie przyjętą metodą prowadzenia analizy zadania. Treść tej analizy odzwierciedla specyfikę przeznaczenia i sposobu działania bzs. Dowódca może analizować zadanie samodzielnie, z udziałem szefa sztabu oraz niekiedy innych oficerów sztabu. W toku analizy zadania dowódca bzs powinien wyjaśnić i zrozumieć:

- rolę brygady chemicznej i własnego pododdziału w realizacji zadań przez współdziałającą z bzs skażone elementy ugrupowania operacyjnego;
- wpływ sytuacji operacyjno-taktycznej na wykonywanie zadania przez bzs;

- zadania wykonywane przez współdziałające ZT /oddziały/ na korzyść bzs i ich wpływ na sposób działania bzs i na zakres wykonywanych przedsięwzięć zabezpieczenia bojowego.

W wyniku analizy zadania dowódca bzs powinien ustalić:

- cel działań bzs i zadania główne;
- miejsce i czas realizacji zadań /zabiegów specjalnych, sanitarnych, odkazania dróg i terenu, zadymiania/;
- miejsce i czas uzgodnień współdziałania z przedstawicielem wojsk na korzyść których bzs wykonuje zadania;
- zakres przedsięwzięć zabezpieczenia bojowego /OPL, obrona i ochrona rejonu, pomoc techniczna itp./;
- sposób przegrupowania do rejonu działań;
- niezbędne czynności organizacyjne warunkujące wykonanie zadania.

Kalkulacja czasu polega na rozplanowaniu działalności dowódcy, sztabu i pododdziałów w ramach przygotowania się do wykonania zadania. Jej wyniki warunkują metodę dalszej pracy dowódcy. W kalkulacji określa się:

- czas ogólny od momentu otrzymania zadania do nakazanego terminu osiągnięcia gotowości do działań;
- nakazane terminy wykonania określonych czynności organizacyjnych /meldowanie decyzji, nawiązanie współdziałania itp./;
- czasy wykonania poszczególnych czynności procesu decyzyjnego /czas pracy sztabu/;
- czasy wykonania niezbędnych przedsięwzięć przygotowawczych w pododdziałach.

Przykładowa kalkulacja czasu dowódcy bzs może być następująca:

1. Czas ogólny do osiągnięcia gotowości do działań
godzina ... /... godz./
  2. Meldowanie decyzji   godzina ...
- Czas na wypracowanie decyzji ..... /... godz./

- W tym: analiza zadania i kalkulacja czasu od ... do ... /... min/
zapoznanie sztabu batalionu z zadaniem i wydanie wytycznych do oceny
sytuacji od ... do ... /... min/
wydanie wstępnych wytycznych pododdziałom od ... do ... /... min/
ocena sytuacji od ... do ... /... min/
sprecyzowanie decyzji od ... do ... /... min/
zameldowanie decyzji od ... do ... /... min/
3. Postawienie zadań pododdziałom i wydanie wytycznych do bojowego
zabezpieczenia działań od ... do ... /... min/
4. Przeprowadzenie rekonesansu od ... do ... /... min/
5. Przemarsz i osiągnięcie nakazanej gotowości PZS /lub gotowości do
innego zadania/ od ... do ... /... min/
6. Uzgodnienie współdziałania ze skażonymi wojskami /lub innymi wyko-
nującymi zadanie wspólnie/ od ... do ... /... min/
7. Kontrola i pomoc pododdziałom od ... do ... /... min/
8. Osiągnięcie gotowości do wykonania zadań - godz. ...

Wnioski z analizy zadania i kalkulacji czasu pozwalają często na wstępne sformułowanie zamiaru działania w następstwie na bardziej szczegółowe ukierunkowanie pracy sztabu i przygotowań w pododdziałach.

Zapoznanie sztabu z zadaniem umożliwia oficerom samodzielną pracę bez potrzeby częstego stawiania im zadań cząstkowych. Najczęściej jest dokonywane w formie uogólnionych wniosków z analizy zadania i kalkulacji czasu. Może zawierać elementy zamiaru. Jest ono niezbędne gdy dowódca samodzielnie lub w małym gronie analizował zadanie.

Wydanie zarządzeń wstępnych do organizacji działań przez pododdziały ma na celu spowodowanie równoległej pracy sztabu z praktycznymi przygotowaniem pododdziałów do działania, a przez to danie pododdziałom maksimum czasu na wykonanie czynności przygotowawczych. W zarządzeniach wstępnych dla pododdziałów dowódca z reguły podaje: rodzaj zadania, orientacyjny kierunek przegrupowania i rejon działań, przybliżony termin gotowości do marszu /działań/, najpilniejsze i zasadnicze czynności do wykonania.

Wytyczne dla sztabu dotyczące przygotowania danych do oceny sytuacji na ogół będą dotyczyły szefa sztabu, zastępcy do spraw technicznych, kwatermistrza a czasem zastępcy do spraw politycznych.

Szefowi sztabu dowódca najczęściej nakazuje przygotować propozycję koncepcji wykonania zadania, kalkulacje marszu, kalkulacje pracy na poszczególnych PZS /ew. zadymiania lub odkażania terenu/, przygotowanie rekonesansu /o ile nie rozpoznano rejonów działań zawczasu/ oraz problematykę do uzgodnienia w ramach współdziałania.

Zastępcy do spraw technicznych nakazuje przedstawić - wpływ aktualnego stanu przebiegów i zapasu motogodzin na możliwości realizacji zadania, zakres niezbędnych czynności obsługowo-naprawczych do rozpoczęcia wykonywania zadania, propozycje wykorzystania sprzętu niepełnosprawnego oraz zagadnienia do uzgodnienia w ramach współdziałania.

Kwatermistrzowi - stan zapasów i ich wpływ na sposób realizacji zadania, sposób zaopatrywania pododdziałów /zwłaszcza kompanii wyposażonej w WUS/, zabezpieczenie medyczne na czas działań oraz zagadnienia do uzgodnienia w ramach współdziałania.

Zastępcy do spraw politycznych - niezbędne zagadnienia pracy partyjno-politycznej /szczególnie w wypadku współdziałania w układzie koalicyjnym/, sposób zachowania się wobec miejscowej ludności, inne zagadnienia stosownie do okoliczności.

Ocena sytuacji polega na:

- ocenie nieprzyjaciela i możliwości jego oddziaływania na batalion w różnych etapach realizacji zadania. Wnioski z niej powinny wyjaśnić jakie i kiedy należy organizować przedsięwzięcia zabezpieczające i obronne;

- ocenie sytuacji skażeń w rejonach działań i na drogach marszu do nich. Wnioski z niej powinny pozwolić na ustalenie dróg marszu /obejść/, a w wypadku wyznaczenia dróg przez przełożonych - określenia sposobu ich wykorzystania, uściślenie granic PZS i rozmieszczenie w nich rejonów oczekiwania, zbiórki i innych elementów;

- ocenie sytuacji skażeń w wojskach poddawanych zabiegom /rodzaj i czas skażenia, stopień skażenia, ilość skażonych wojsk/. Wnioski z tej oceny powinny określić ilość niezbędnych sił i środków potrzebnych do likwidacji skażeń w tych wojskach oraz rodzaj zabiegów specjalnych;

- ocenie własnych możliwości - prowadzenia zabiegów specjalnych /zadymiania/. W wyniku tej oceny powinno się ustalić, który pododdział wyznaczyć do konkretnych zadań, jak długo będą zadania wykonywane i jak zorganizować ich wykonywanie;

- ocenie terenu i warunków meteorologicznych. Ocena ta powinna wyjaśnić jak organizować pracę pod kątem potrzeb maskowania wojsk, wykorzystania dróg, dostępu do źródeł wody, określić temperaturowe warunki prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych, określić skład zimowych receptur roztworów odkażających i dezaktywacyjnych, trwałość ST, czasy przebywania obsług w środkach ochronnych, warunki organizacji ubezpieczenia i osłony a także usytuowanie części brudnych i czystych na poszczególnych placach.

Sprecyzowanie decyzji jest momentem zamykającym koncepcyjną pracę dowódcy. Od tego momentu dowódca ma pełną jasność jak wykonać zadanie. Na życzenie przełożonego dowódca może meldować mu decyzję celem uzyskania jej akceptacji. Może też ogłosić decyzję w sztabie.

Stawianie zadań pododdziałom jest uzewnętrznieniem decyzji dowódcy i jednocześnie stanowi podstawę do działania. Ma ono formę rozkazu bojowego. Rozkaz bojowy może być wydawany ustnie w pełnym brzemieniu jednocześnie wszystkim wykonawcom. Wówczas jego treść zapisuje się w stosownym notatniku w sztabie. W przypadku stawiania zadań pododdziałom kolejno /np. przez środki łączności/ rozkaz bojowy będzie miał treść ograniczoną do niezbędnego minimum.

Rozkaz bojowy dowódcy batalionu zabiegów specjalnych powinien zawierać:

1. Dane o nieprzyjacielu i skutkach jego działalności;
2. Ządanie batalionu;
3. Dane o zadaniu realizowanym przez BChem;
4. Zamiar dowódcy batalionu w formie ogólnej decyzji /zdecydowałem .../;
5. Po słowie "rozkazuję:" - zadania dla pododdziałów;
6. Limity środków materiałowych na wykonanie zadania;
7. Terminy gotowości pododdziałów do działań;
8. Sposób dowodzenia, miejsce POD, zastępców.

Wzór rozkazu bojowego dowódcy batalionu zabiegów specjalnych przedstawia załącznik 8.

Rekonesans rejonu działań bzs może być prowadzony w różnych warunkach rzutujących na sposób jego przygotowania i prowadzenia. Najczęściej będzie on prowadzony po zajęciu przez batalion kolejnego rejonu rozmieszczenia, jako jeden z elementów osiągnięcia 3 i wyższych stopni gotowości pododdziałów zabiegów specjalnych.

W przypadku konieczności działania batalionu w rejonie nieplanowanym rekonesans będzie prowadzony w ramach procesu podejmowania decyzji, w ograniczonym czasie - stąd często w kilku /2-3/ rejonach równolegle. Dotyczy to zarówno rekonesansu dla potrzeb rozwijania PZS jak i maskowania obiektów dymami.

Rekonesans prowadzi osobiście dowódca batalionu. W przypadku konieczności równoczesnego prowadzenia rekonesansu w kilku rejonach, w jednym z nich kieruje rekonesansem dowódca, a w pozostałych wyznaczeni przez dowódcę oficerowie sztabu batalionu. Upoważnia się ich do decydowania w imieniu dowódcy w myśl jego zamiaru.

W skład grupy rekonesansowej powinni wchodzić: dowódca batalionu /wyznaczony przez niego oficer/, dowódca kompanii, dowódca plutonu zabiegów sanitarnych. Ponadto mogą być włączeni: dowódca jednego z plutonów zabiegów specjalnych, oficer służb technicznych batalionu, oficer kwatermistrzostwa batalionu i żołnierze do ochrony.

W toku rekonesansu rejonu rozwinięcia PZS ustala się: granice PZS; rozmieszczenie elementów PZS; drogi dojazdu, wyjazdu, zapasowe, ewakuacji itp.; system regulacji ruchu wewnątrz PZS; rejonny wyczekiwania i zbiórki; punkty napełniania instalacji wodą; pojemność PZS; rozmieszczenie elementów osłony przeciwlotniczej i ubezpieczeń; warunki i sposób maskowania PZS; pojemność placów zabiegów sanitarnych i specjalnych /w kzs wyposażonej w WUS - przepustowość placu zabiegów specjalnych/; niezbędne prace z zakresu rozbudowy ukryć ludzi i sprzętu; inne zagadnienia wpływające na sposób realizacji zadań.

Przy prowadzeniu rekonesansu rejonu zadymiania uwzględnia się następujące zagadnienia: wymagane granice strefy zadymiania; rozmieszczenie urządzeń WUS; drogi i sposób dojazdu do miejsc rozmieszczenia WUS; warunki i sposoby maskowania WUS; zabezpieczenie WUS przed ogniem nieprzyjaciela oraz inne zagadnienia według potrzeb.

Rekonesans prowadzi się w myśl wytycznych dowódcy. Zagadnienia nakazane przez dowódcę do rozpatrzenia zapisuje się w notatniku dowódcy grupy rekonesansowej, a możliwe do przedstawienia graficznie wrysowuje na jego mapę roboczą. Często zawczasu wykonuje się powiększony i uproszczony szkic rejonu rekonesansu. Notatki te wraz ze szkicem terenu powinny mieć formę "Planu..." - załącznik 10. W toku rekonesansu na szkic terenu nanosi się ustalenia co do rozmieszczenia elementów PZS, dróg i inne dające się przedstawić graficznie. W wyniku otrzymuje się dość szczegółowy szkic PZS, który stanowi podstawę do złożenia meldunku o wynikach rekonesansu. Może też ułatwić dowodzenie pododdziałami w toku zabiegów, a także ukonkretnić zagadnienia uzgadniane w ramach współdziałania. Meldunek o wynikach rekonesansu powinien zawierać zmiany w szczególnej treści zadań, jeżeli takich dokonano oraz dokonane ustalenia.

Uzgodnienie współdziałania z wojskami poddawany mi zabiegom sanitarnym i specjalnym prowadzi osobiście dowódca lub wyznaczony przez niego oficer. Obejmuje ono trzy grupy zagadnień:

1. Zagadnienia porządkowo-organizacyjne, uzgadniane z dowódcą, szefem sztabu lub innym upoważnionym przez nich oficerem. Obejmują one dane o: miejscach rozwinięcia PZS, drogach podejścia do nich, pojemności /przepustowości/ i czasie pracy; potrzebach w zakresie zorganizowania

ochrony i osłony PZS przez wojska poddawane zabiegom; sposobie dowodzenia, sygnałach alarmowania i powiadamiania oraz działaniu na nie; zakresie odpowiedzialności za jakość i terminowość prowadzonych zabiegów; systemie dróg dojazdu do PZS; rozmieszczeniu rejonów wyczekiwania i zbiórki; współdziałaniu organicznych pododdziałów chemicznych w prowadzeniu zabiegów.

2. Zagadnienia taktyczno-techniczne uzgadniane z szefem zabezpieczenia chemicznego: system dróg i regulacji ruchu wewnątrz PZS; czas i kolejność przybywania pododdziałów na poszczególne PZS, ich liczebność i wyposażenie /są to dane do opracowania harmonogramu zabiegów specjalnych/; warunki bezpieczeństwa podczas prowadzenia zabiegów; liczbę żołnierzy do obsługi placów zabiegów /prądownic/, czas i miejsce ich przybycia, czas pracy itp.; miejsce i czas przybycia środków pomocy technicznej z wojsk poddawanych zabiegom /ciągniki, warsztaty itp./ oraz sposób ewakuacji uszkodzonego sprzętu poza place zabiegów.

3. Zagadnienia kwatermistrzowskie - uzgadniane z wyznaczonym oficerem służb kwatermistrzowskich. Dotyczą one: wydzielenia ze skażonych wojsk personelu medycznego do pomocy medycznej i kontroli stanu żołnierzy poddawanych zabiegom sanitarnym; gospodarki funduszem wymiennym umundurowania; postępowania ze skażonym umundurowaniem itp.;

Ustalenia dokonane w ramach organizacji współdziałania ze skażonymi wojskami powinny w efekcie umożliwić opracowanie harmonogramu prowadzenia zabiegów specjalnych. Do momentu przystąpienia do organizacji współdziałania ze skażonymi wojskami proces decyzyjny jest w zasadzie ukończony. Jednakże wyniki uzgodnień mogą pociągać za sobą konieczność zmian niektórych szczegółów podjętej decyzji np: innego rozmieszczenia PKR, POD itp.

Kierowanie działaniem batalionu jest ostatnim etapem pracy dowódcy batalionu. Dotyczy ono sfery realizacji praktycznej zadań i będzie szerzej przedstawione w podrozdziale 4.3. "Dowodzenie batalionem".

4.2. Praca oficerów sztabu i służb batalionu

a/ Sztab batalionu

Na czele sztabu batalionu stoi szef sztabu. W skład sztabu wchodzi: starszy oficer operacyjny, oficer operacyjny, kierownik kancelarii, meteorolog i kierowca. Szef sztabu jest jedynym zastępcą dowódcy, który może wydawać rozkazy w jego imieniu. Odpowiada za organizację i utrzymanie ciągłego dowodzenia pododdziałami batalionu, opracowanie dokumentacji bojowej, organizację pracy sztabu oraz za jego ochronę. Poza sztabem podlega mu drużyna łączności sztabu batalionu.

Szef sztabu kieruje bezpośrednio przygotowaniem danych potrzebnych dowódcy do podejmowania decyzji. Powinien być zawsze gotowy do złożenia dowódcy meldunków o: otrzymanych zadaniach; położeniu, ukończeniu i możliwościach pododdziałów batalionu; stanie realizacji zadań; wniosków z oceny sytuacji; propozycji decyzji; sposobach zabezpieczenia bojowego; organizacji dowodzenia. Szef sztabu może w imieniu dowódcy informować innych zastępców o sytuacji, przekazywać wytyczne do przygotowania danych do decyzji i treści zarządzeń oraz przyjmować od nich stosowne meldunki i informacje.

Sztab batalionu jest podstawowym organem stwarzającym dowódcy warunki do skutecznego dowodzenia batalionem. Do jego zadań należą: utrzymanie w stałej gotowości do działań systemu dowodzenia i podległych pododdziałów; ciągle zbieranie, studiowanie i ocenianie danych o sytuacji; dokonywanie niezbędnych do podjęcia decyzji kalkulacji i obliczeń; koordynowanie działań różnych służb; planowanie działań pododdziałów batalionu i terminowe przekazywanie zadań wykonawcom; organizowanie współdziałania wewnątrz batalionu i przygotowywanie danych do uzgodnień współdziałania z wojskami; organizacja zabezpieczenia działań bojowych; zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu łączności; stała kontrola wykonawstwa zadań przez pododdziały i udzielanie im pomocy; terminowe opracowanie i składanie meldunków do sztabu brygady /lub innych przełożonych/; prowadzenie ewidencji żołnierzy i stanu ich napromienienia; czuwanie nad ochroną tajemnicy i zapewnienie tajnego dowodzenia; organizacja pracy i zapewnienie warunków bytowania na POD.

Zadania te wewnątrz sztabu podzielone są według ustaleń szefa sztabu.

b/ Służby techniczne

Na czele służb technicznych batalionu stoi zastępca dowódcy batalionu do spraw technicznych. Podlegają mu oficerowie i chorążowie o specjalności wojsk chemicznych, służby samochodowej, służby uzbrojenia i wojsk inżynierskich oraz pluton remontowy.

Zastępca dowódcy ds technicznych musi na bieżąco znać stan gotowości sprzętu do działania, jego ilość w poszczególnych pododdziałach i być w stałej gotowości do zameldowania o tym dowódcy. O zmianach w ukończeniu i możliwościach taktyczno-specjalnych powinien natychmiast informować sztab batalionu.

Podstawowym zadaniem służb technicznych jest utrzymanie sprzętu specjalnego, pojazdów i uzbrojenia w pełnej sprawności technicznej i stałej gotowości do użycia. Realizują te zadania przez stały nadzór nad właściwym użytkowaniem wszelkiego sprzętu, organizowanie systematycznej obsługi sprzętu i uzbrojenia, prowadzenie napraw i remontów, kierowanie sprzętu do

warsztatów wyższego szczebla, gdy zakres napraw wykracza poza własne możliwości oraz przez zaopatrywanie pododdziałów w zestawy naprawcze i materiały do obsługi sprzętu.

c/ Kwatermistrzostwo

Kwatermistrzostwem batalionu kieruje kwatermistrz. W skład podległego mu kwatermistrzostwa wchodzi oficerowie, chorążowie i podoficerowie służby żywnościowej, mundurowej i MPS. Ponadto podlega mu pluton zaopatrzenia i pluton medyczny.

Kwatermistrz musi na bieżąco znać stan zaopatrzenia batalionu w zakresie podległych mu służb i być w stałej gotowości do złożenia meldunku o tym dowódcy. O zmianach mogących wpływać na sposób działania batalionu i jego możliwości bojowe powinien niezwłocznie informować sztab.

Podstawowym zadaniem kwatermistrzostwa jest materiałowe zabezpieczenie wykonywania zadań, zapewnienie właściwego żywienia i umundurowania oraz pomocy medycznej, a także warunków sanitarnych w toku wykonywania zadań. Zadania te są realizowane przez terminowe zaopatrywanie wojsk w niezbędną ilość materiałów pędnych i smarów, odkażalników, dezaktywatorów, amunicji i innych środków zużywanych w toku realizacji zadań; właściwe przygotowanie strawy i terminowe zaopatrywanie w żywność; zapewnienie stosownej do pory roku odzieży; stały nadzór nad warunkami sanitarnymi oraz zapewnienie niezbędnej pomocy medycznej.

4.3. Dowodzenie batalionem

Dowodzenie batalionem zabiegów specjalnych polega na kierowaniu pododdziałami batalionu przez dowódcę i sztab, na organizowaniu ich działań i ukierunkowaniu wysiłków w celu wykonania zadań. Obejmuje ono: utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego pododdziałów; stałe utrzymanie wysokiej zdolności i gotowości bojowej; parmanentne zdobywanie, zbieranie i studiowanie danych o sytuacji; terminowe podejmowanie decyzji, planowanie działań i stawianie zadań wykonawcom; organizację i utrzymanie ciągłego współdziałania wewnątrz batalionu, z sąsiadami i z wojskami, na korzyść których batalion działa; organizację wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych; organizację dowodzenia i nieprzerwane utrzymanie łączności; ciągłe prowadzenie działalności ideowo-politycznej i wychowawczej; kierowanie szkoleniem pododdziałów; stałą kontrolę wykonawstwa zadań i pomoc pododdziałom w tym zakresie.

Sprawność dowodzenia osiąga się przez przestrzeganie i twórcze stosowanie zasad dowodzenia. Dowodzenie powinno być ciągłe, stanowcze, skryte i operatywne. Realizowane jest zawsze jednoosobowo przez dowódcę. Przekazywanie zadań, sygnałów itp. może się odbywać za pośrednictwem sztabu.

Dowodzenie odbywa się w systemie dowodzenia batalionu, na który składają się: dowódca, osoby funkcyjne sztabu, kwatermistrzostwa i służb technicznych oraz dowódcy pododdziałów; techniczne środki łączności z obsługami. Osoby te i środki rozmieszczone są na punkcie obserwacyjno-dowodczym /POD/ dowódcy batalionu oraz na punktach obserwacyjnych dowódców kompanii /komendantów PZS/. Są one odpowiednio powiązane funkcjonalnie. Przekazywanie informacji /rozkazów, meldunków, danych informacyjnych itp./ w bzs odbywa się przez: kontakt osobisty dowódcy z podwładnymi; za pośrednictwem oficerów sztabu i innych osób funkcyjnych; techniczne środki dowodzenia /przewodowe i bezprzewodowe/; ruchome środki łączności.

Wykorzystanie technicznych środków łączności do zapewnienia łączności w systemie dowodzenia wewnątrz batalionu i z przełożonym przedstawia załącznik 6 "Organizacja łączności radiowej bzs".

Punkt obserwacyjno-dowodczy dowódcy bzs jest punktem dowodzenia, z którego dowódca dowodzi batalionem. Na POD znajduje się dowództwo i sztab batalionu. W pobliżu POD rozmieszcza się pododdziały tyłowe. W kompaniach organizuje się punkty obserwacyjne, na których znajdują się dowódcy kompanii. W pobliżu PO na ogół rozmieszcza się pododdziały tyłowe.

Przy wyborze rejonów rozmieszczenia punktów dowodzenia należy uwzględnić: łatwość nawiązania i utrzymania łączności dowodzenia z przełożonym i podwładnymi oraz łączności współdziałania; ochronne i maskujące właściwości terenu; możliwości obrony; bezpieczne oddalenie od innych pododdziałów; możliwość utrzymania kontaktów osobistych z podwładnymi; możliwość szybkiego rozwinięcia /zwinięcia/ SDO; bezpieczeństwo przeciwpożarowe; możliwość szybkiego opuszczenia rejonu.

POD dowódcy batalionu rozmieszcza się:

- w marszu - na czele sił głównych /za kompanią maszerującą na czele i wysyłającą ubezpieczenia przednie/. Zapewnia to niezbędną ochronę i stwarza możliwość dokonywania zmian w treści zadań przez kontakt osobisty;
- w rejonach ześrodkowań - w środku ugrupowania batalionu;
- w rejonach prowadzenia zabiegów specjalnych - na kierunku podejścia skażonych wojsk do punktów zabiegów specjalnych i przed rubieżą punktów kontrolno-rozdzielczych. Pozwala to przedstawicielowi skażonych wojsk dogodnie dowodzić nimi podczas zabiegów specjalnych. Jednocześnie zapewnia to utrzymanie łączności dowodzenia z komendantami PZS.

Sposób dowodzenia pododdziałami batalionu i zachowanie jego tajności podlega zasadom ogólnym.

Specyficznymi cechami charakteryzuje się sposób dowodzenia wojskami podlegającymi zabiegom. Na punkt obserwacyjny komendanta PZS wojska te wydzielają stosowne środki łączności oraz przedstawiciela uprawnionego do wydawania im rozkazów i komend. Decyzje, polecenia itp. komendant PZS przekazuje mu osobiście. Przedstawiciel skażonych wojsk wydaje odpowiednie rozkazy w sieciach łączności wojsk poddawanych zabiegom. Dowodzenie skażonymi wojskami na poszczególnych placach odbywa się za pomocą chorągiewek, sygnałów świetlnych i głosem w myśl poleceń szefów tych placów.

5. ZABEZPIECZENIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH

Zabezpieczenie działań bojowych batalionu zabiegów specjalnych ma na celu nie dopuścić do niespodziewanego napadu na batalion z ziemi i z powietrza, dostarczenie na czas danych o nieprzyjacielu i terenie, zapewnienie pododdziałom potrzebnej do wykonania zadań ilości środków materiałowych, umożliwienie im terminowego i zorganizowanego przystąpienia do wykonania zadań bojowych oraz pomyślne ich zrealizowanie w każdych warunkach.

Zabezpieczenie działań bojowych organizuje dowódca. Realizują je zgodnie z zakresem obowiązków oficerowie sztabu, kwatermistrzostwa i służb technicznych.

Organizacja zabezpieczenia działań bojowych w batalionie zabiegów specjalnych obejmuje precyzowanie zadań /w formie wytycznych/, wydzielanie sił i środków do ich wykonania oraz przekazywanie zadań wykonawcom w zakresie: rozpoznania obrony przed bronią masowego rażenia, powszechnej obrony przeciwlotniczej, walki radioelektronicznej, maskowania, zabezpieczenia inżynierskiego, chemicznego, topograficznego, hydrometeorologicznego /meteorologicznego/ i ubezpieczenia, stanowiących łącznie zabezpieczenie bojowe działań a także w zakresie zabezpieczenia techniczno-specjalnego i zabezpieczenia tyłowego.

5.1. Zabezpieczenie bojowe batalionu zabiegów specjalnych

Zabezpieczenie bojowe bzs polega na organizowaniu i realizowaniu przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do niespodziewanego napadu nieprzyjaciela, zmniejszenie skuteczności jego uderzeń na pododdziały oraz zapewnienie im warunków zorganizowanego działania i pomyślnego wykonania zadań. Organizuje się je i realizuje nieprzerwanie, zarówno w stałej gotowości bojowej, w toku osiągania wyższych jej stanów jak i w trakcie organizacji i prowadzenia działań bojowych.

Rozpoznanie obejmuje zespół przedsięwzięć realizowanych przez dowódcę, sztab i pododdziały batalionu w celu zdobycia wiadomości o nieprzyjacielu,

terenie, warunkach meteorologicznych, wojskach własnych i skutkach uderzeń bronią masowego rażenia w rejonach przyszłych działań, niezbędnych do przygotowania i pomyślnego wykonania zadań. Rozpoznanie powinny cechować: ciągłość, aktywność, terminowość i operatywność, skrytość, wiarygodność i niezbędna dokładność.

Rozpoznanie nieprzyjaciela powinno wykryć: działalność pododdziałów dywersyjno-rozpoznawczych, rozpoznawczych lub innych w rejonach aktualnego i planowanego rozmieszczenia i działania bzs oraz na drogach marszu; podejście nieprzyjaciela do rejonu rozmieszczenia /działania/ bzs; działalność środków napadu powietrznego; użycie przez nieprzyjaciela środków trujących i zapalających; zakłócanie pracy środków łączności radiowej.

Rozpoznanie terenu powinno ustalić: właściwości rzeźby i pokrycia terenu oraz istnienie przeszkód naturalnych; stan gruntu, dróg i źródeł wody; stopień wpływu terenu na wykonywanie zadań i na zabezpieczenie bojowe bzs /OPBMR, maskowanie, ubezpieczenie itp./.

Szczególną uwagę należy zwrócić na ustalenie /wybór/ rejonów nadających się do prowadzenia zabiegów specjalnych i sanitarnych skażonych wojsk, na dostępność źródeł wody i możliwości dojazdów do punktów zabiegów specjalnych.

Ze względu na potrzeby zabezpieczenia bojowego bzs należy stosownie do możliwości ustalać skutki użycia broni masowego rażenia oraz środków zapalających na drogach marszu i w rejonach działania, strefy skażeń oraz możliwe kierunki ich pokonywania lub obchodzenia.

Wiadomości rozpoznawcze w bzs zdobywa się przez rozpoznanie bezpośrednie /działalność elementów rozpoznania/ i pośrednie /ocenę skutków działalności nieprzyjaciela/. W bzs do prowadzenia rozpoznania wyznacza się: oficerski patrol /patrole/ rozpoznawczy, grupy rekonesansowe, patrole, posterunki obserwacyjne, obserwatorów. Zdobycie one wiadomości przez obserwację, dokonywanie stosownych pomiarów, przesłuchiwanie miejscowej ludności, uciekinierów i jeńców.

Oficerski patrol rozpoznawczy wysyła się w celu uściślenia najważniejszych wiadomości o stanie własnych pododdziałów, które były obiektami uderzeń bronią masowego rażenia oraz o możliwościach działań w rejonach tych uderzeń. Dodatkowo patrole te mogą wykonywać zadania rozpoznania inżynierskiego: ustalać przejezdność terenu, stan dróg, mostów, wiaduktów; miejsca i charakter zniszczeń, pożarów i innych przeszkód oraz kierunki ich obejścia; miejsca i stan źródeł wody oraz dojazdy do nich; istnienie materiałów mogących służyć do rozbudowy inżynierskiej i maskowania; ochronne właściwości terenu. W skład oficerskiego patrolu rozpoznawczego

może wchodzić jeden - dwóch oficerów z niezbędnymi siłami i środkami oraz łączności /najczęściej drużyna kontroli dozymetrycznej/.

Grupę rekonesansową wysyła się w celu zdobywania wiadomości o nieprzyjacielu i terenie w planowanych rejonach rozmieszczenia bzs, prowadzenia zabiegów specjalnych, zadymiania czy odkażania terenu - na potrzeby przygotowania działań.

Skład grupy rekonesansowej powinien być odpowiedni do zadań, zapewniać łączność z przełożonym oraz ochronę.

Patrole wysyła się z batalionu i z kompanii zabiegów specjalnych w celu zdobycia danych o terenie, nieprzyjacielu, obiektach drogowych i skażeniach w rejonach planowanych działań i na drogach marszu do nich. W rejonach rozmieszczenia i działań mogą okresowo sprawdzać powyższe dane na drogach i w miejscach chwilowo nie zajętych przez wojska. Mogą też wykonywać zadania rozpoznania inżynierskiego.

Posterunki obserwacyjne wystawia się przy punkcie obserwacyjno-dowódczym bzs, z zadaniem prowadzenia nieprzerwanej obserwacji nieprzyjaciela naziemnego i powietrznego, skażeń i warunków meteorologicznych oraz alarmowania o niebezpieczeństwie uderzeń z powietrza i o skażeniach. Spełniają one funkcję posterunków obserwacji przestrzeni powietrznej i skażeń /POPPISK/.

Obserwatorów wyznacza się w kompaniach, a w warunkach ograniczonej widzialności obserwację uzupełnia się podsłuchami.

Inne rodzaje rozpoznania przedstawione są w stosownych rodzajach zabezpieczenia bojowego.

Obrona przed bronią masowego rażenia /OPBMR/ w bzs warunkowana jest tym, że bzs bierze udział w realizacji niektórych przedsięwzięć OPBMR na rzecz innych wojsk /likwidacja skażeń/ i jednocześnie realizuje wszystkie przedsięwzięcia OPBMR dla swoich potrzeb w celu maksymalnego osłabienia oddziaływania broni jądrowej, chemicznej i biologicznej na własne pododdziały, zachowania ich zdolności bojowej oraz zapewnienia im warunków pomyślnego wykonania zadań. Przedsięwzięcia OPBMR realizuje się w pełnym zakresie zarówno w warunkach stosowania jak i niestosowania broni masowego rażenia.

Wykrywanie przygotowań nieprzyjaciela do użycia broni masowego rażenia organizują sztaby ogólnowojskowe. W bzs jedynie wykorzystuje się dane o zagrożeniu użyciem broni masowego rażenia przekazywane przez wyższych przełożonych.

bzs rozśrodkowuje się w celu zmniejszenia strat od uderzeń bronią masowego rażenia przeciwnika. Rozśrodkowanie bzs w rejonach rozmieszczenia i w RZS powinno wykluczać jednoczesne porażenie dwóch kompanii /dwóch PZS/

jednym uderzeniem jądrowym o mocy wystarczającej do zniszczenia każdej z nich. Odległość pomiędzy dwoma kompaniami /PZS/ powinna wynosić 3-5 km. Wielkości rejonu rozmieszczenia i inne podane w podrozdziale 1.2. uwzględniają te wymogi. W rejonach rozmieszczenia pododdziałów instalacje specjalne i środki transportowe rozmieszcza się wzdłuż dróg /przesiek/ po obu ich stronach, nie bliżej niż 25-30 m od drogi, zachowując przy tym odległości między pojazdami nie mniejsze niż 50 m. Zmiany rejonu rozmieszczenia bzs dokonuje się na rozkaz przełożonego oraz według własnej decyzji w celu zmniejszenia strat od powstających skażeń i rozprzestrzeniających się pożarów.

Rozbudowę inżynieryjną rejonu rozmieszczenia i działania oraz przygotowania dróg manewru w bzs realizuje się według wytycznych dowódcy. Ma ona na celu poprawę warunków ochrony pododdziałów przed rażącym działaniem broni masowego rażenia. W zależności od posiadanego czasu na realizację zadań przygotowuje się szczeliny przykryte i odkryte dla żołnierzy, okopy i ukrycia dla sprzętu. Zagadnienia te, przedstawiono w ramach zabezpieczenia inżynieryjnego.

Straty od uderzeń broni masowego rażenia można zmniejszyć wykorzystując właściwości ochronne i maskujące terenu. Przy wyborze rejonów rozmieszczenia kompanii i rozwijania PZS należy uwzględnić fakt, że doliny i wąwozy oraz lasy mogą 1,5 raza zmniejszyć promień strefy rażenia żołnierzy falą uderzeniową wybuchu jądrowego. W lesie kompanie rozmieszcza się w odległości nie mniejszej niż 150-200 m od jego skraju.

Uprzedzenie o zagrożeniu użyciem i o użyciu broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela oraz o skażeniach ma na celu niedopuszczenie do zaskoczenia pododdziałów niespodziewanym użyciem przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia lub skażeniami oraz umożliwienie odpowiednio wczesnego podjęcia przedsięwzięć ochronnych. W razie użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia w obszarze działań bzs sztab batalionu powiadamia natychmiast podległe pododdziały o wykonanych uderzeniach i uprzedza o zagrożeniu skażeniami lub alarmuje o skażeniach /promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych terenu i atmosfery/. W pododdziałach uprzedza się żołnierzy o zagrożeniu skażeniami oraz alarmuje o grożącym niebezpieczeństwie uderzeń z powietrza i o skażeniach. W tym celu dowódca ustala jednolite sygnały alarmowe /dźwiękowe, wzrokowe i świetlne/.

W celu powszechnego ostrzegania ludności na obrząszce PRL obowiązują jednolite rodzaje alarmów o zagrożeniu uderzeniami z powietrza i o skażeniach oraz sygnały alarmowe i sposoby ich ogłaszania. Powinny one być uwzględniane w działaniach bzs na terytorium kraju.

W bzs sygnał o zagrożeniu użyciem broni masowego rażenia lub o zagrożeniu skażeniami przekazuje się żołnierzom na rozkaz dowódcy batalionu. Sygnał alarmu o skażeniach podają posterunki obserwacyjne i obserwatorzy natychmiast po wykryciu w terenie lub powietrzu środków promieniotwórczych, trujących lub biologicznych.

Przedsięwzięcia przeciwepidemiologiczne mają na celu niedopuszczenie do masowych zachorowań żołnierzy wskutek użycia przez nieprzyjaciela broni biologicznej lub obniżenia ich odporności na choroby oraz utrzymanie właściwego stanu sanitarnego pododdziałów. Bezpośrednio w bzs organizowane i realizowane są przedsięwzięcia sanitarno-higieniczne, które polegają na ścisłym przestrzeganiu wymagań higienicznych przez wszystkich żołnierzy podczas rozmieszczania, żywienia i zaopatrywania wojsk w wodę oraz zasad higieny osobistej i zbiorowej. Inne, bardziej specjalistyczne przedsięwzięcia organizuje i nadzoruje służba zdrowia. Zaliczają się do nich: badanie stanu sanitarno-epidemiologicznego rejonów działań, szczerpienia ochronne, specjalne zabiegi profilaktyczno-medyczne /stosowanie odtrutek, antybiotyków, preparatów ochronnych itp./, przedsięwzięcia izolacyjno-ograniczające.

Ustalanie skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia na pododdziały batalionu ma pozwolić na określenie ich zdolności do wykonywania zadań zgodnie z przeznaczeniem oraz na zorganizowanie prac ratunkowo-ewakuacyjnych. Obejmuje ono: określenie strat żołnierzy i sprzętu, skali i charakteru skażeń, zniszczeń i pożarów w rejonach tych uderzeń i ich wpływ na prace ratunkowo-ewakuacyjne oraz na wykonywanie zadania. Dokonuje tego dowódca batalionu na podstawie meldunków dowódców ocalałych elementów, oficerskich patroli rozpoznawczych i innych elementów prowadzących rozpoznanie.

Bezpieczeństwo i ochronę pododdziałom batalionu podczas działań w strefach skażeń, rejonach zniszczeń i pożarów zapewnia się w celu maksymalnego zmniejszenia strat żołnierzy i sprzętu pododdziałów podczas działań, zwłaszcza długotrwałych, w tych strefach. Służy temu stała znajomość sytuacji skażeń, stopnia napromienienia żołnierzy i zmian w terenie wynikłych wskutek użycia broni masowego rażenia. Znajomość ta zapewnia: użycie na czas indywidualnych i zbiorowych środków ochronnych; wykorzystanie w porę urządzeń fortyfikacyjnych, właściwości ochronnych sprzętu i terenu oraz zastosowanie właściwych sposobów pokonywania terenu skażonego lub jego obejścia.

Likwidacja skutków użycia broni masowego rażenia na bzs ma na celu maksymalne zmniejszenie strat żołnierzy i sprzętu w rejonach uderzeń oraz szybkie przywrócenie właściwości użytkowych najmniej uszkodzonego sprzętu.

Prowadzi się ją równocześnie z odtwarzaniem naruszonego dowodzenia i zdolności bojowej. Obejmuje ona: rozpoznanie rejonu porażenia, prace ratunkowe i przedsięwzięcia ewakuacyjne oraz leczenie porażonych.

W rejonie wybuchu jądrowego uwagę skupia się na rozpoznaniu skażeń promieniotwórczych, torowaniu dróg dojścia do porażonych, lokalizacji pożarów, ewakuacji rannych żołnierzy i uszkodzonego sprzętu, kontroli napromienienia i stopnia skażenia oraz leczeniu porażonych.

W rejonie użycia broni chemicznej uwagę skupia się na rozpoznaniu skażeń chemicznych, udzielaniu pierwszej pomocy zatrutym żołnierzom i ewakuowaniu ich z rejonu porażenia, ewakuacji sprzętu skażonego trwałymi środkami trującymi i odkażaniu go oraz na leczeniu porażonych żołnierzy.

Żołnierzy, którzy znaleźli się w rejonie użycia broni biologicznej poddaje się obserwacji na rozkaz dowódcy batalionu. Szczególnie ważne jest to przy prowadzeniu zabiegów specjalnych wojsk /dróg, obiektów/ skażonych bronią biologiczną. Może też zostać zarządzona ich kwarantanna.

Skutki uderzeń bronią masowego rażenia na pododdziały batalionu są likwidowane w zasadzie własnymi siłami. Pomocy w tym względzie mogą udzielić mu oddziały ratunkowo ewakuacyjne organizowane przez ogólnowojskowe związki taktyczne, zwłaszcza, gdy będą to uderzenia na wojska w czasie prowadzenia zabiegów specjalnych na PZS. Batalion może też liczyć na pomoc organizowaną przez sztab brygady chemicznej.

Powszechna obrona przeciwlotnicza ma na celu samoobronę bzs przed uderzeniami z powietrza. Organizuje ją dowódca bzs.

W ramach powszechnej obrony przeciwlotniczej w bzs realizuje się: rozpoznanie wzrokowe nieprzyjaciela powietrznego i alarmowanie o zagrożeniu z powietrza; maskowanie przed rozpoznaniem z powietrza; rozśrodkowanie pododdziałów i sprzętu; przygotowanie ukryć dla żołnierzy /szczelin i schronów/ i sprzętu; likwidowanie skutków napadu powietrznego; zwalczanie z broni strzeleckiej niskolejących celów powietrznych.

Rozpoznanie wzrokowe celów powietrznych w bzs prowadzą: posterunek obserwacyjny przy POD, obserwatorzy w kompaniach /w tym przy PO kombatantów PZS itp./. Powinno ono zapewnić alarmowanie w porę o zagrożeniu z powietrza w celu wykorzystania ukryć, poprawy maskowania /gaszenia oświetlenia/ i otwarcia ognia z broni strzeleckiej do niskolejących celów powietrznych. Sygnały alarmowe o zagrożeniu z powietrza mogą być przekazywane również na podstawie danych z nasłuchu w sieciach radiowych ostrzegania armii /frontu/, współdziałających związków taktycznych lub sąsiadów. Na terenie kraju bzs powinien korzystać z danych przekazywanych w systemie powszechnego ostrzegania. Sygnały te powinny umożliwić wprowadzenie stanu pogotowia bojowego w pododdziałach wydzielonych do

prowadzenia ognia do nisko lecących celów powietrznych; zajęcie ukryć, poprawę maskowania. Efektem powinno być zmniejszenie lub nawet uniknięcie strat od uderzeń z powietrza.

Zwalczanie celów powietrznych z broni strzeleckiej organizuje się na zasadzie samoobrony przed atakiem z powietrza. W rejonach rozmieszczenia wyznacza się do tego celu około 1/3 sił każdej kompanii /jeden pluton/. W czasie prowadzenia zabiegów specjalnych na PZS cele powietrzne zwalczają wojska poddawane zabiegom. Organizację obrony przeciwlotniczej PZS uzgadnia się z tymi wojskami w ramach omawiania współdziałania na okres likwidacji skażeń.

Walka radioelektroniczna w bzs ma na celu zapewnienie trwałości pracy środków radiowych w warunkach prowadzenia przez nieprzyjaciela walki radioelektronicznej, a także przeciwdziałanie technicznym środkom rozpoznania nieprzyjaciela. Trwałość pracy środków radiowych osiąga się przez zgodne z wymogami technicznymi rozmieszczenie ich w terenie oraz przez skuteczną ich ochronę. Przeciwdziałanie technicznym środkom rozpoznania powinno istotnie utrudnić lub nawet uniemożliwić nieprzyjacielowi zdobywanie wiarygodnych danych o rozmieszczeniu bzs i wykonywanych przez bzs zadaniach. Osiąga się to przez rygorystyczne przestrzeganie przepisów korespondencji radiowej, stosowanie anten kierunkowych, zmiany miejsc pracy radiostacji i usuwanie cech demaskujących sprzęt wobec technicznych środków rozpoznania.

Maskowanie dla potrzeb bzs realizuje się tylko jako maskowanie bezpośrednie. Ponadto bzs może brać udział w maskowaniu operacyjnym wyższego szczebla kierując do tych zadań kompanię zabiegów specjalnych wyposażoną w urządzenia WUS.

Maskowanie pododdziałów ma na celu ukrycie się przed przeciwnikiem dla uniknięcia jego uderzeń. Realizują je pododdziały własnymi siłami. Pododdziały maskują się przed rozpoznaniem naziemnym z powietrza i radioelektronicznym nieprzyjaciela. Skuteczność maskowania osiąga się przez: zachowanie w tajemnicy przygotowywanych i prowadzonych działań; skryte rozmieszczanie i przemieszczanie /w warunkach ograniczonej widoczności/; stosowanie etatowych i podręcznych środków maskowania; malowanie maskujące sprzętu; bezwzględne przestrzeganie dyscypliny maskowania, zwłaszcza zaciemnianie oświetlenia podczas pracy na PZS; usuwanie cech demaskujących wojska i obiekty oraz zwalczanie sił i środków rozpoznawczych nieprzyjaciela.

Zabezpieczenie inżynieryjne w bzs organizuje sztab na podstawie wytycznych dowódcy. Ma ono na celu zapewnienie pododdziałom warunków do terminowego i skrytego przemieszczenia, rozwinięcia do wykonania zadań i

zwiększenie skuteczności ich ochrony przed wszystkimi środkami rażenia, a także zaopatrzenie ich w niezbędną wodę.

Zabezpieczenie inżynieryjne bzs obejmuje: rozpoznanie inżynieryjne dróg marszu, rejonów rozmieszczenia i działań oraz rozbudowę fortyfikacyjną tych rejonów; urządzenie i utrzymanie zapór inżynieryjnych do ich osłony; rozminowanie terenu i dróg w niezbędnym zakresie, inżynieryjne przedsięwzięcia maskujące; przedsięwzięcia inżynieryjne w ramach likwidacji skutków uderzeń jądrowych; wydobywanie wody i urządzenie punktów zaopatrywania w wodę.

Zadania te pododdziały wykonują siłami własnymi wykorzystując posiadany sprzęt okopowy, maskowniczy, minerski, do czerpania wody i materiały wybuchowe.

Rozpoznanie inżynieryjne dróg i rejonów działań powinno ustalić: przekraczalność terenu dla pojazdów; stan dróg, mostów i innych obiektów inżynieryjno-drogowych, ich ewentualne zaminowanie lub przygotowanie do niszczenia; właściwości ochronne i maskujące terenu; miejsca, stan i dostępność źródeł wody do spożywania, sporządzania odkaźników i dezaktywatorów oraz do celów technicznych; zasoby miejscowe materiałów nadających się do zabezpieczenia inżynieryjnego; możliwości wykorzystania zabudowy do urządzenia punktów zabiegów sanitarnych i do rozmieszczenia pododdziałów /zwłaszcza zimą/.

Zadania rozpoznania inżynieryjnego wykonują wszystkie elementy rozpoznania.

Rozbudowa fortyfikacyjna rejonu działań bzs powinna być poprzedzona ewentualnym rozminowaniem. Obejmuje ona: wykonanie ukryć dla żołnierzy, sprzętu oraz ubezpieczeń; wykonanie prac maskowniczych; urządzenie punktów zaopatrywania w wodę; utrzymanie dróg wewnątrz rejonu działań.

Rozbudowę tą rozpoczyna się od wykonania ukryć z takim wyliczeniem, aby jedna szczelina przeciwlotnicza przypadała na jedną drużynę /1 mb szczeliny na jednego żołnierza/. W miarę możliwości szczeliny przykrywa się. Następnie wykonuje się ukrycia na sprzęt i środki materiałowe.

W rejonach /punktach/ zabiegów specjalnych, na poszczególnych placach /zabiegów sanitarnych, odkażania/ wykonuje się szczeliny przeciwlotnicze zarówno dla obsługi jak i dla żołnierzy skażonych wojsk. Szacunkowe potrzeby ukrycia żołnierzy wynoszą: na placach zabiegów sanitarnych - do 75 żołnierzy na jedną instalację UG; na placach zabiegów specjalnych - 12-15 żołnierzy na jedną instalację rozlewcą.

Rozbudowę fortyfikacyjną prowadzi się nieprzerwanie, w miarę posiadanego czasu. Przykładowy zakres rozbudowy fortyfikacyjnej rejonu rozmieszczenia bzs i punktów zabiegów specjalnych zawierają załączniki 3 i 4.

W celu osłony rejonu działań na kierunkach możliwego podejścia nieprzyjaciela bzs może przygotowywać zawały oraz ustawiać pojedyncze miny lub grupy min. Zapory minowe dokładnie rejestruje się, oznacza w sposób niewidoczny dla nieprzyjaciela i przy opuszczaniu rejonu usuwa w celu ponownego użycia min.

Rozminowanie terenu i obiektów bzs prowadzi tylko w przypadkach niemożliwości wyznaczenia innych rejonów i dróg. Prowadzi się je wykorzystując posiadane zestawy minerskie i materiały wybuchowe. Miny nieusuwalne i nieznanne niszczy się. W pierwszej kolejności rozminowuje się miejsca rozmieszczenia sprzętu, następnie ścieżki dla ruchu żołnierzy i drogi do ruchu sprzętu. Rozminowane ścieżki, drogi i place oznakowuje się.

Maskowanie w ramach zabezpieczenia inżynieryjnego polega na wykorzystaniu siatek maskujących, stosowaniu filtrów maskujących na punkty świetlne, przygotowaniu sieci oświetleniowej do wyłączania na sygnał alarmu powietrznego lub w razie innej potrzeby.

Przedsięwzięcia inżynieryjne w zakresie likwidacji skutków uderzeń jądrowych realizowane w bzs polegają na torowaniu dróg do porażonych żołnierzy i sprzętu, a także lokalizacji pożarów w celu umożliwienia dostarczenia do nich sił ratunkowych. Wykorzystuje się do tego posiadany sprzęt okopowy, materiały wybuchowe oraz w niezbędnym zakresie instalacje rozlewcze, zespoły pompowe lub inny sprzęt specjalny.

Wydobywanie wody i urządzenie punktów zaopatrywania w nią ma dla bzs szczególne znaczenie z powodu znacznego jej zużycia do prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych.

W wodę do celów spożywczych bzs zaopatruje się samodzielnie ze źródeł zbadanych przez służbę medyczną. W razie potrzeby urządza się batalionowy punkt zaopatrywania w wodę za pomocą posiadanych studni rurowych. Punkt ten ochrania się i zabezpiecza przed skażeniem.

Wodę do sporządzania roztworów odkażających i dezaktywacyjnych kompanie zabiegów specjalnych czerpią w punktach napełniania, które wyszukują i urządzą własnymi siłami. Place zabiegów sanitarnych powinny być rozwijane w miejscach zapewniających bezpośredni dostęp do źródeł nieskażonej wody urządzeniom grzejnym. W razie konieczności wodę do urządzeń grzejnych dowozi się w instalacjach rozlewczych z punktów napełniania. Każdy punkt napełniania powinien mieć dobry dojazd i dostęp do źródła wody dla kilku instalacji jednocześnie. Przy utrudnionym dojeździe do źródła wody napełnianie może odbywać się przy pomocy motopomp.

Zabezpieczenie chemiczne jest rodzajem zabezpieczenia bojowego, którego znaczną część bzs realizuje na korzyść innych wojsk zgodnie ze swoim przeznaczeniem. Jednocześnie musi organizować i realizować przedsięwzięcia

zabezpieczenia chemicznego własnych działań /pododdziałów/ w celu stworzenia sobie warunków do wykonania zadań w sytuacjach skażeń, zapewnienia żołnierzom bezpieczeństwa od promieniowania oraz maskowania swoich działań dymami.

Wszystkie przedsięwzięcia zabezpieczenia chemicznego dla swoich potrzeb bzs realizuje własnymi siłami. Zabezpieczenie chemiczne organizuje sztab bzs na podstawie decyzji i według wytycznych dowódcy. Zwraca się przy tym uwagę na zapewnienie niezbędnych warunków prowadzenia likwidacji skażeń sprzętu i terenu na korzyść innych wojsk, a także warunków zadywania.

Wykrywanie wybuchów jądrowych oraz uderzeń chemicznych i środkami zapalającymi prowadzi posterunek obserwacyjny przy POD batalionu /spełniający jednocześnie rolę posterunku obserwacji skażeń i posterunku obserwacji przestrzeni powietrznej/ oraz obserwatorzy w kompaniach. Posterunki wyznacza się ze składu plutonów kontroli dozymetrycznej. Dane z tych posterunków i od obserwatorów pozwalają określić, które pododdziały były obiektami uderzeń bronią masowego rażenia lub środkami zapalającymi, które mogły się znaleźć w strefach skażonego powietrza lub są nimi zagrożone oraz które znajdują się na kierunku rozprzestrzeniania się pożarów i dymów od nich. Dane te pozwalają również uprzedzać i alarmować o skażeniach.

Rozpoznanie skażeń prowadzi się w celu wykrycia ich w porę w rejonach rozmieszczenia, planowanych działań, na drogach marszu podczas wykonywania zadań celem podjęcia na czas przedsięwzięć zapewniających pododdziałom bezpieczeństwo podczas działań w warunkach skażeń. W rejonach rozmieszczenia i działań prowadzi je posterunek obserwacyjny przy POD oraz doraźnie wyznaczane patrole. W rejonach planowanych działań i na drogach marszu - tylko patrole /można przydzielać je do składu grup rekonesansowych/.

Wykorzystanie indywidualnych środków ochrony przed skażeniami w bzs ma szczególne znaczenie wobec potrzeby długotrwałego przebywania w nich podczas likwidacji skażeń wojsk i obiektów. Należy przestrzegać dopuszczalnych czasów przebywania w środkach ochrony. W temperaturach powyżej +15°C niezbędne będą nawet przerwy w pracy PZS dla odpoczynku obsługi, a także zmiany żołnierzy obsługujących prądownice.

Udział bzs w wykonywaniu przejść w zaporach chemicznych polega na odkażaniu wytyczonych przejść za pomocą instalacji rozlewczych.

Kontrolę napromienienia i stopnia skażenia żołnierzy i sprzętu prowadzi się w celu oceny zdolności bojowej pododdziałów bzs oraz określenia zakresu likwidacji skażeń. W bzs niezależnie od kontroli prowadzonej po wyjściu ze stref skażeń prowadzi się ją każdorazowo po wykonaniu

zadań likwidacji skażeń wojsk, terenu i obiektów. W sztabie i pododdziałach tyłowych organizuje ją sztab, a w kompaniach dowódcy kompanii. Ewidencję napromienienia żołnierzy prowadzi się zgodnie z obowiązującą w tym zakresie instrukcją. Do praktycznego prowadzenia kontroli napromienienia i stopnia skażenia wykorzystuje się etatowe plutony kontroli dozymetrycznej.

Zabiegi sanitarne i specjalne w bzs prowadzi się w przypadkach gdy bzs sam będzie obiektem użycia broni masowego rażenia, w wyniku którego zostanie skażony, gdy pokona strefę skażeń, a najczęściej po likwidacji skażeń innych wojsk i obiektów oraz terenu. W dwóch pierwszych przypadkach skażone pododdziały batalionu prowadzą częściowe, a następnie całkowite zabiegi specjalne i sanitarne na ogólnych zasadach. W przypadku likwidacji skażeń innych wojsk natychmiast po jej zakończeniu, w miejscu rozwinięcia likwiduje się skażenia instalacji rozlewczych i ewentualnie innego sprzętu, który mógł ulec skażeniu. Następnie na własnych placach zabiegów sanitarnych prowadzi się całkowite zabiegi sanitarne wszystkich żołnierzy kzs.

Zapewnienie bezpieczeństwa od promieniowania w bzs ma na celu ochronę żołnierzy przed promieniowaniem jonizującym pochodzącym od materiałów rozszczepialnych odkażanych /dezaktywowanych lub dezynfekowanych/ głowic i pocisków jądrowych oraz innych urządzeń z substancjami promieniotwórczymi, a także niedopuszczenie do zanieczyszczenia środowiska środkami promieniotwórczymi.

Warunki bezpieczeństwa na czas prowadzenia zabiegów specjalnych wojsk wyposażonych w amunicję jądrową, jądrowe urządzenia energetyczne itp. należy każdorazowo uzgodnić z szefem zabezpieczenia chemicznego tych wojsk. Środowisko zewnętrzne chroni się przed rozprzestrzenianiem skażeń promieniotwórczych rozwijając PZS w sposób uniemożliwiający przedostawanie się substancji radioaktywnych z dezaktywowanego sprzętu do odkrytych cieków wodnych. Wodę do prowadzenia zabiegów sanitarnych czerpie się tylko z nieskażonych źródeł.

Dymy dla potrzeb własnych bzs może stosować do maskowania wycofania ubezpieczeń, maskowania niektórych elementów PZS, a nawet niektórych pododdziałów w rejonach rozmieszczenia. Wykorzystuje do tego granaty i świece dymne oraz ewentualnie urządzenia WUS.

Zabezpieczenie topograficzne

Zabezpieczenie topograficzne bzs organizuje szef sztabu. Polega ono na terminowym zgromadzeniu i przekazaniu oficerom sztabu i dowódcom pododdziałów niezbędnych map topograficznych.

Do planowania przegrupowania na duże odległości i kierowania nim, sztabowi i dowódcom kompanii wydaje się mapy w skali 1:200 000. Do dowodzenia pododdziałami bzs w toku operacji oficerom sztabu, dowódcom kompanii i plutonów /wyjątkowo drużyn/ wydaje się mapy w skali 1:100 000.

Zabezpieczenie hydrometeorologiczne /meteorologiczne/

Zabezpieczenie to w bzs ma na celu zapewnienie danych o warunkach atmosferycznych potrzebnych do organizowania zabiegów specjalnych /szczególnie w niskich temperaturach/, określania czasu przebywania żołnierzy w środkach ochronnych, organizacji zadymiania, a także do prognozowania skażeń i rozprzestrzeniania się pożarów.

Dane o warunkach atmosferycznych w przyziemnej warstwie powietrza w bzs uzyskuje się od posterunku obserwacji skażeń organizowanego przy POD batalionu oraz przez odpowiednie pomiary wykonywane w poszczególnych kzs z wykorzystaniem posiadanych kompletów meteorologicznych. Dokonuje się pomiarów kierunku i prędkości wiatru, temperatury powietrza i gleby, określa się stopień pionowej stateczności powietrza, a także stwierdza się istnienie i stan opadów oraz zachmurzenia. Na podstawie danych o kierunku prędkości wiatru i stopniu pionowej stateczności powietrza przewiduje się /prognozuje/ zasięg i prędkość rozprzestrzeniania się skażonego powietrza na potrzeby alarmowania własnych pododdziałów o skażeniach, użycia dymów, a także ukierunkowania placów czystych i brudnych względem siebie na PZS.

Dane o temperaturze powietrza i gleby służą do określania trwałości środków trujących na sprzęcie i w terenie, a także do ustalania właściwych receptur roztworów odkażających i dezaktywacyjnych stosowanych w warunkach zimowych. Na podstawie znajomości temperatury powietrza opracowuje się harmonogramy czynności związanych z długotrwałym przebywaniem żołnierzy w środkach ochronnych.

Do planowania działań i w czasie wykonywania zadań specjalistycznych sztab bzs wykorzystuje krótkotrwałe prognozy pogody /na jedną dobę/, przekazywane w formie komunikatów przez szefostwo wojsk chemicznych armii /frontu/. Prognozy te zawierają przybliżone dane o kierunku i prędkości wiatru, temperaturze powietrza i ewentualnym zamgleniu w przyziemnej warstwie powietrza oraz przybliżony kierunek i prędkość wiatru w górnych warstwach powietrza, a także zachmurzenie i możliwość wystąpienia opadów. Dane w bzs wykorzystuje się do odpowiednio wczesnego podjęcia przedsięwzięć zapobiegających zamarzaniu wody /roztworów/ w instalacjach rozlewczych i innym sprzęcie, wzmocnienia obserwacji i ubezpieczenia w razie spodziewanego zamglenia, lub wykorzystania tegoż zamglenia jako czynnika maskującego działanie.

Ubezpieczenie

Ubezpieczenie realizuje się w celu niedopuszczenia do przeniknięcia rozpoznania nieprzyjaciela do rejonów rozmieszczenia i działań bzs oraz wykluczenia możliwości niespodziewanego napadu nieprzyjaciela naziemnego na pododdziały wykonujące zadania.

Batalion zabiegów specjalnych ubezpiecza się w marszu patrolem czołowym, a na postoju - placówkami i patrolami /często wystawia też podsłuchy i obserwatorów/. Elementy te stanowią ubezpieczenie bezpośrednie i odgrywają zasadniczą rolę w ubezpieczeniu bzs.

Na czas wykonywania zabiegów specjalnych lub zadymiania na korzyść innych wojsk, sposób ubezpieczenia rejonu działań uzgadnia się z tymi wojskami.

Patrole wysyłane w celu ubezpieczenia bzs mają siłę do plutonu. Na odcinkach dróg marszu szczególnie zagrożonych przez nieprzyjaciela naziemnego, lub w marszu odfrontowym mogą być wysyłane odpowiednio patrole boczne lub tylne. Patrole te powinny maszerować w odległości wzrokowej od sił głównych.

Patrolom i placówkom wystawianym w ramach ubezpieczenia postoju mogą być stawiane zadania dodatkowe w ramach ubezpieczenia ZT /oddziału/.

Placówki rozmieszcza się na kierunku spodziewanego zagrożenia. Patrol wykorzystuje się do patrolowania terenu /dróg/ wewnątrz i w pobliżu rejonu rozmieszczenia. Do zadań ubezpieczenia najbardziej celowe jest wyznaczać plutony kontroli dozymetrycznej i drużyny pomp motorowych.

Z elementami ubezpieczenia organizuje się i utrzymuje nieprzerwaną łączność.

Rolę ubezpieczeń bezpośrednich spełniają również prowadzący nieprzerwaną obserwację - posterunki obserwacyjne, obserwatorzy oraz czujki. W batalionie wyznacza się jeden pluton dyżurny do szybkiej interwencji w przypadku potrzeby zwalczania nieprzyjaciela naziemnego. Przykłady ubezpieczenia rejonu rozmieszczenia i działań bzs przedstawiono na załącznikach nr 3 i 4.

Praca dowódcy i sztabu bzs podczas organizacji zabezpieczenia bojowego

Zabezpieczenie bojowe w bzs organizuje sztab batalionu na podstawie wytycznych dowódcy. Dowódca daje wytyczne do zabezpieczenia bojowego ustnie, po postawieniu zadań pododdziałom i zorganizowaniu współdziałania. Podobnie jak treść zadań bojowych, wytyczne powinny być zapisane przez wyznaczonego oficera sztabu. Główne zadania określone przez dowódcę w wytycznych do organizacji poszczególnych rodzajów zabezpieczenia bojowego przedstawia tabela:

Zakres treści wytycznych dowódcy do organizacji zabezpieczenia bojowego /przykład/

Rodzaj zabezpieczenia bojowego	Główne zagadnienia /zadania/ określone przez dowódcę w wytycznych do organizacji zabezpieczenia bojowego
1	2
Rozpoznanie	Cel rozpoznania; Jakie dane i do kiedy należy zdobyć; Rejony i kierunki na których skupić wysiłek rozpoznania; Siły i środki rozpoznania;
Obrona przed bronią masowego rażenia	Elementy ugrupowania bojowego /marszowego/, na których zabezpieczeniu należy skupić wysiłek obrony; Czas, sposób i kolejność wykonania zadań /przedsięwzięć/ obrony; Wydzielane do realizacji zadań obrony siły i środki /w tym do ORE/; Odpowiedzialni za realizację zadań;
Powszechna obrona przeciwlotnicza	Sygnały alarmowania i sposób reagowania na nie; Pododdziały dyżurne wyznaczone do zwalczania celów powietrznych z broni strzeleckiej; Terminy i zakres budowy szczelin przeciwlotniczych;
Walka radioelektroniczna	Sposób ochrony środków radiowych sztabu; Przedsięwzięcia dotyczące reżimów pracy radiostacji na nadawanie;
Maskowanie	Cel maskowania; Zadania maskowania; Zakres, sposób i terminy realizacji zadań maskowania; Sposób kontroli realizacji zadań maskowania;
Zabezpieczenie inżynierskie	Zakres, kolejność i terminy rozbudowy fortyfikacyjnej, rejonów rozmieszczenia pododdziałów i stanowiska dowodzenia; Drogi /kierunki/ podejścia do rejonów rozmieszczenia /działań/, które należy osłonić zaporami minowymi lub innymi oraz sposób ich oznakowania i rozgródenia; Drogi, które należy przygotować i utrzymać w rejonie rozmieszczenia; Sposób i kolejność pokonywania trudnych odcinków dróg i terenu; Miejsca i rodzaje przepraw oraz sposób i terminy korzystania z nich;
Zabezpieczenie chemiczne	Elementy ugrupowania bojowego /marszowego/, rejon i zadania bojowe, na zabezpieczeniu których należy skupić wysiłek rozpoznania skażeń, prowadzenia zabiegów i maskowania; Kolejność i sposób wykonania przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego; Wydzielane siły i środki; Kolejność i terminy zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne;

2	
Zabezpieczenie topograficzne	Rodzaje i ilość niezbędnych map topograficznych; Terminy i sposób zaopatrywania pododdziałów w mapy topograficzne.
Zabezpieczenie hydrometeorologiczne /meteorologiczne/	Zadania zabezpieczenia; Sposób ostrzegania pododdziałów o niebezpiecznych zjawiskach atmosferycznych i o istotnych zmianach warunków hydrometeorologicznych;
Ubezpieczenie	Na jakich kierunkach /rejonach/ skupić uwagę; Gdzie, do jakiego czasu i jakie ubezpieczenie zorganizować; Jakie siły wyznaczyć do ubezpieczenia; Jakie ubezpieczenia bezpośrednie zorganizować w pododdziałach.

Teoria i praktyka organizacji zabezpieczenia bojowego zakładają potrzebę pełnego uwzględniania zagadnień zabezpieczenia bojowego w treści wytycznych. Dotyczy to zwłaszcza organizowania zabezpieczenia bojowego pierwszych działań batalionu. W wytycznych do zabezpieczenia bojowego kolejnych działań można uwzględniać tylko elementy nowe lub wprowadzać zmiany wynikłe z nowych warunków działań. W pozostałych zagadnieniach będą obowiązywać dotychczasowe ustalenia.

Organizując zabezpieczenie bojowe według wytycznych dowódcy batalionu sztabu i dowódcy pododdziałów uwzględniają aktualną sytuację bojową, wykonywane zadania, zarządzenia wyższych szczebli, posiadane siły i środki oraz inne uwarunkowania nieuwzględnione przez dowódcę. Ponadto bierze się pod uwagę możliwości oddziaływania nieprzyjaciela, warunki terenowe i atmosferyczne oraz stan wyszkolenia pododdziałów.

5.2. Zabezpieczenie materiałowo-techniczne działań batalionu zabiegów specjalnych

Zasady i zadania zabezpieczenia technicznego bzs

Zabezpieczenie techniczne w bzs organizuje się i realizuje w celu zaopatrzenia pododdziałów w uzbrojenie i sprzęt techniczny, amunicję i techniczne środki materiałowe, utrzymania ich w stałej gotowości do użycia, zapewnienia wysokiej niezawodności działania oraz odtwarzania sprawności technicznej i powrotu wyremontowanego sprzętu do pododdziałów.

Zabezpieczenie techniczne bzs obejmuje następujące rodzaje zabezpieczenia: - uzbrojenia i elektroniki; samochodowe; techniczno-inżynierskie; techniczno-chemiczne; łączności; - służb tyłowych.

Podczas organizacji zabezpieczenia technicznego obowiązują następujące zasady:

- skupienie wysiłku na zabezpieczeniu i odtworzeniu gotowości technicznej uzbrojenia i sprzętu w pododdziałach wykonujących główne zadania;

- uzupełnienie we właściwym czasie do ustalonych norm technicznych środków materiałowych i amunicji;
- odtwarzanie w pierwszej kolejności sprawności technicznej instalacji specjalnych w miarę możliwości w miejscach uszkodzenia;
- zapewnienie szybkiego powrotu do pododdziałów wyremontowanego uzbrojenia i sprzętu technicznego w pełni wyposażonego w środki bojowe i paliwo.

Zabezpieczenie techniczne organizuje zastępca dowódcy batalionu do spraw technicznych. Kieruje on jego realizację i ponosi odpowiedzialność za wykonanie zadań zabezpieczenia technicznego przez podległe mu służby.

Do zasadniczych zadań zabezpieczenia technicznego uzbrojenia i elektroniki w bzs należą: przyjmowanie i dostarczanie pododdziałom uzbrojenia i amunicji; nadzór nad prawidłową eksploatacją uzbrojenia i sprzętu elektronicznego; przygotowanie ich do niezawodnego działania w toku walki; gromadzenie do ustalonych norm zapasów ruchomych amunicji; obsługiwanie techniczne, ewakuacja i remont uszkodzonego uzbrojenia i sprzętu elektronicznego oraz zapewnienie jego powrotu do pododdziałów; sprawowanie systematycznej kontroli nad eksploatacją i stanem technicznym uzbrojenia w pododdziałach oraz zaopatrywanie ich w materiały eksploatacyjne.

Do zasadniczych zadań zabezpieczenia techniczno-samochodowego w bzs należą: przyjmowanie i dostarczanie pododdziałom sprzętu samochodowego i niezbędnych środków materiałowych oraz prawidłowa jego eksploatacja; przygotowanie plremsam do prowadzenia obsługiwania technicznych i stosownych napraw sprzętu samochodowego; obsługiwanie techniczne, ewakuacja i remont uszkodzonego sprzętu samochodowego oraz zapewnienie jego szybkiego powrotu do pododdziałów; szkolenie pododdziałów w zakresie wykorzystania sprzętu samochodowego; kierowanie siłami i środkami służb technicznych, w tym plremsam.

Do zasadniczych zadań zabezpieczenia techniczno-inżynierskiego bzs należą: przyjmowanie i dostarczanie pododdziałom sprzętu inżynierskiego i inżynierskich środków materiałowych; utrzymanie sprzętu inżynierskiego w stałej gotowości do użycia; prawidłowa eksploatacja i zapewnienie bezawaryjnej pracy sprzętu inżynierskiego; obsługiwanie techniczne, zbiórka, ewakuacja i remont sprzętu uszkodzonego oraz zapewnienie jego szybkiego powrotu do pododdziałów; szkolenie pododdziałów w korzystaniu ze sprzętu inżynierskiego; ciągle kierowanie zabezpieczeniem techniczno-inżynierskim.

Zasadnicze zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego są następujące: przyjmowanie i dostarczanie pododdziałom sprzętu chemicznego oraz chemicznych środków materiałowych; utrzymanie sprzętu chemicznego w

gotowości do użycia; prawidłowa eksploatacja i zapewnienie niezawodności działania sprzętu chemicznego; obsługiwanie techniczne; zbiórka, ewakuacja i remont uszkodzonego sprzętu chemicznego oraz zapewnienie szybkiego ich powrotu do pododdziałów; szkolenie pododdziałów w zakresie wykorzystania sprzętu chemicznego; kierowanie zabezpieczeniem techniczno-chemicznym.

Zasadnicze zadania zabezpieczenia technicznego bzs w zakresie łączności są następujące: zapewnienie pododdziałom niezbędnego sprzętu i materiałów łączności; utrzymywanie sprzętu łączności w stałej gotowości do użycia; prawidłowa eksploatacja i zapewnienie bezawaryjnej pracy sprzętu łączności; okresowe sprawdzanie i obsługiwanie sprzętu łączności; zbiórka, ewakuacja i remont sprzętu łączności oraz zapewnienie szybkiego jego powrotu do pododdziałów; ciągle kierowanie zabezpieczeniem technicznym łączności.

Zadania zabezpieczenia technicznego tyłów obejmują: utrzymywanie w stanie gotowości do użycia środków przechowywania i dystrybucji paliw, sprzętu służby żywnościowej i służby zdrowia; zapewnienie prawidłowej eksploatacji sprzętu tyłowego, jego obsługiwania technicznych, ewakuacji i remontów; szkolenie pododdziałów w zakresie wykorzystywania sprzętu tyłowego.

Zabezpieczenie metrologiczne w bzs polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu zapewnienie jednolitości i wymaganej dokładności pomiarów oraz wiarygodności kontroli charakterystyk technicznych umożliwiających utrzymanie niezawodności i gotowości do użycia sprzętu technicznego i uzbrojenia.

W bzs zabezpieczenie metrologiczne obejmuje zadania: okresowe dokonywanie sprawdzeń, regulacji i napraw urządzeń pomiarowych /manometrów, termometrów, poziomowskazów, obrotomierzy, prędkościomierzy i WPD/; terminową legalizację tych urządzeń; prawidłowe ich eksploataowanie.

W bzs zabezpieczenie metrologiczne organizuje się na podstawie wytycznych zastępcy dowódcy BChem ds technicznych.

Potrzeby i możliwości remontowe bzs

Przez remont sprzętu technicznego należy rozumieć czynności mające na celu przywrócenie mu sprawności technicznej utraconej wskutek zużycia, uszkodzenia lub zniszczenia jego elementów.

Sprzęt techniczny wymaga napraw w wyniku: zużycia naturalnego, które może być normalne /zgodne z normami/, lub przyspieszone wskutek niewłaściwej eksploatacji; uszkodzeń eksploatacyjnych /np. w wyniku wypadku/; uszkodzeń powstałych w wyniku działań bojowych.

Bezpośrednimi wskaźnikami konieczności naprawy sprzętu są: - uszkodzenia lub inne niesprawności elementów sprzętu uniemożliwiające wykorzystanie

nie sprzętu według jego przeznaczenia; - nadmierne zużycie elementów /przekraczające dopuszczalne normy/ nie gwarantujące bezpieczeństwa i niezawodności pracy.

W bzs prowadzi się tylko remonty bieżące. Remonty te mogą też być prowadzone siłami BChem. Z zasady prowadzi się je metodą wymiany uszkodzonych elementów.

Potrzeby remontowe wynikające z naturalnego zużycia sprzętu planuje się /ustala/ na podstawie limitów użytkowych /przebiegi międzyremontowe, godziny pracy itp./.

Potrzeby remontowe wynikłe z uszkodzeń eksploatacyjnych ustala się na podstawie danych statystycznych.

Potrzeby remontowe jako następstwo strat bojowych ustala się na podstawie przewidywań. Są to wielkości szacunkowe.

Przyjmuje się, że średniodobowe straty eksploatacyjne sprzętu samochodowego w toku przegrupowań i w marszu mogą wynosić 3÷5%. Do planowania potrzeb remontowych wynikłych z naturalnego zużycia przyjmuje się dla części samochodowej sprzętu specjalnego przebieg międzyremontowy 40 000 km.

Średniodobowe straty bojowe w sprzęcie technicznym w warunkach bezpośredniego oddziaływania nieprzyjaciela na bzs podczas wykonywania zadań specjalistycznych mogą wynosić: - podczas działań bez użycia broni jądrowej - 10÷20%; - podczas działań z użyciem broni jądrowej - 30÷40%.

Do prowadzenia remontów bieżących sprzętu samochodowego bzs wykorzystuje organiczny pluton remontu pojazdów kołowych i w zasadzie jest w tym względzie samowystarczalny. W zakresie ewakuacji i remontów sprzętu chemicznego /instalacji itp./, łączności, inżynieryjnego i uzbrojenia jest zabezpieczany przez pododdziały remontowe BChem. Wyjątkowo można uzgodnić w ramach współdziałania wykorzystanie możliwości remontowych współdziałającego ZT.

Zabezpieczenie materiałowe

Zabezpieczenie materiałowe obejmuje przedsięwzięcia mające na celu zaspokojenie potrzeb materiałowych bzs. Potrzeby materiałowe są to wszystkie środki, które bzs zużywa. Poniżej przedstawione są tylko wybrane spośród nich, a związane wyłącznie z eksploatacją sprzętu i wykonywaniem zadań specjalistycznych. Najważniejsze z nich to: sprzęt techniczny wojsk chemicznych i środki ochrony przed skażeniami; uzbrojenie, odkażalniki i dezaktywatory; materiały pędne i smary; woda; środki i sprzęt wojsk łączności i inżynieryjnych.

Dowóz zaopatrzenia odbywa się na podstawie planu dowozu opracowanego na każdy dzień przez kwatermistrza bzs wspólnie z zastępcą dowódcy bzs ds. technicznych w oparciu o decyzję dowódcy bzs i o wytyczne kwatermis-

trza i zastępcy dowódcy BChem ds. technicznych w tym względzie. W zasadzie dowódca zaopatrzenia realizuje się transportem tyłów BChem. W szczególnych przypadkach bzs może pobierać zaopatrzenie ze wskazanego źródła własnym transportem. W razie konieczności zaopatrzenie kieruje się bezpośrednio do pododdziałów.

Wielkość potrzeb materiałowych ustala się na podstawie: wytycznych wyższego szczebla /w tym wysokość zapasów po wykonaniu zadań/; przewidywanego zużycia /na podstawie zakresu zadań/; danych o stanie bojowym i liczebnym wojsk; obowiązujących norm należności. Ponadto uwzględnia się wpływ na nie warunków atmosferycznych, terenu, sprawność sprzętu i inne dane.

Przy przeciętnym nasileniu wykonywania zadań przez bzs średniodobowe zużycie podstawowych środków materiałowych może się kształtować następująco:

- benzyna samochodowa	0,3+0,4 jn
- paliwo lotnicze	2 jn
- odkażalnik	0,2+0,3 jn
- dezaktywator	0,3+0,6 jn
- inhibitor korozji	0,2+0,3 jn
- amunicja	0,1+0,2 jn

W konkretnych sytuacjach niektóre z potrzeb mogą w ogóle nie wystąpić /np. zapotrzebowanie na odkażalnik w działaniach bez użycia broni chemicznej/, lub kilkakrotnie je przewyższać /odkażalnik w działaniach ze zmasowanym użyciem broni chemicznej/. Dlatego też zastępca dowódcy bzs ds. technicznych powinien każdorazowo szczegółowo analizować potrzeby materiałowe i składać zapotrzebowanie na brakujące środki.

W celu umożliwienia wykonywania zadań w bzs utrzymuje się określone zapasy ruchome. Ich wielkości i urzutowanie przedstawia tabela:

WIELKOŚCI I URZUTOWANIE ZAPASÓW RUCHOMYCH W bzs

Wyszczególnienie	Jednostka miary	przy żołn. /sprzęcie/	w tyłach bzs	w tyłach BChem	RAZEM
odkażalnik	jn	1,0	-	0,2	1,2
dezaktywator	jn	1,0	-	1,0	2,0
inhib. korozji	jn	1,0	-	0,2	1,2
benzyna samoch.	jn	1,3	0,3	0,3	1,9
paliwo lotnicze	jn	3,5	2,5	-	6,0
amunicja strzel.	jo	1,0	-	0,3	1,3
maska p-gaz filtr.	%	100	-	10	110
odzież ochronna	%	100	-	10	110
pakiet PChW-012	szt/z	1	-	0,2	1,2

Zabezpieczenie techniczne bzs w trakcie wykonywania zadań

Podczas przegrupowania przez obszar kraju bzs korzysta na ogólnych zasadach z pomocy technicznej organizowanej siłami OTK. Dla własnych, doraźnych potrzeb organizuje jedynie zamykanie techniczne kolumny. W obszarze działań wojsk operacyjnych część elementów zabezpieczenia technicznego organizuje samodzielnie, ponadto korzysta z efektów działania elementów zabezpieczenia technicznego organizowanych przez wyższych przełożonych.

W ramach zabezpieczenia technicznego bzs może wykorzystywać następujące elementy:

- grupy ewakuacyjno-remontowe /GER/ organizowane siłami bzs;
- GER przeznaczona jest do ewakuacji uszkodzonego sprzętu do punktu zbiórki uszkodzonego sprzętu /PZUS/ organizowanego siłami BChem lub związku taktycznego, na korzyść którego bzs działa. Może też wykonywać samodzielnie remonty w małym zakresie.
- zamykanie techniczne kolumny /ZTK/ na czas przegrupowań bzs, organizowane siłami plutonu remontu samochodów bzs;
- patrol rozpoznania i pomocy technicznej /PRPT/ działający w określonym rejonie /np. w rejonach PZS organizowany siłami bzo BChem lub ZT, na korzyść którego bzs działa;
- punkty zbiórki uszkodzonego sprzętu /PZUS/ organizowane siłami bzo BChem lub siłami armii;
- grupa ewakuacyjna /GE/ organizowana siłami bzo BChem w celu ewakuacji uszkodzonego sprzętu do pododdziałów remontowych;
- grupa remontowa /GR/ organizowana siłami i środkami BChem w celu przeprowadzenia remontów bezpośrednio w bzs /prowadzi remonty bieżące samochodów i instalacji specjalnych/;
- rzuty zaopatrzenia materiałowo-technicznego kierowane z bzo BChem do bzs.

Na czas prowadzenia zabiegów specjalnych na PZS wojska wydzielają środki ewakuacyjne do ewakuacji sprzętu uszkodzonego poza place zabiegów.

Zadania osób funkcyjnych w ramach technicznego zabezpieczenia działań bzs

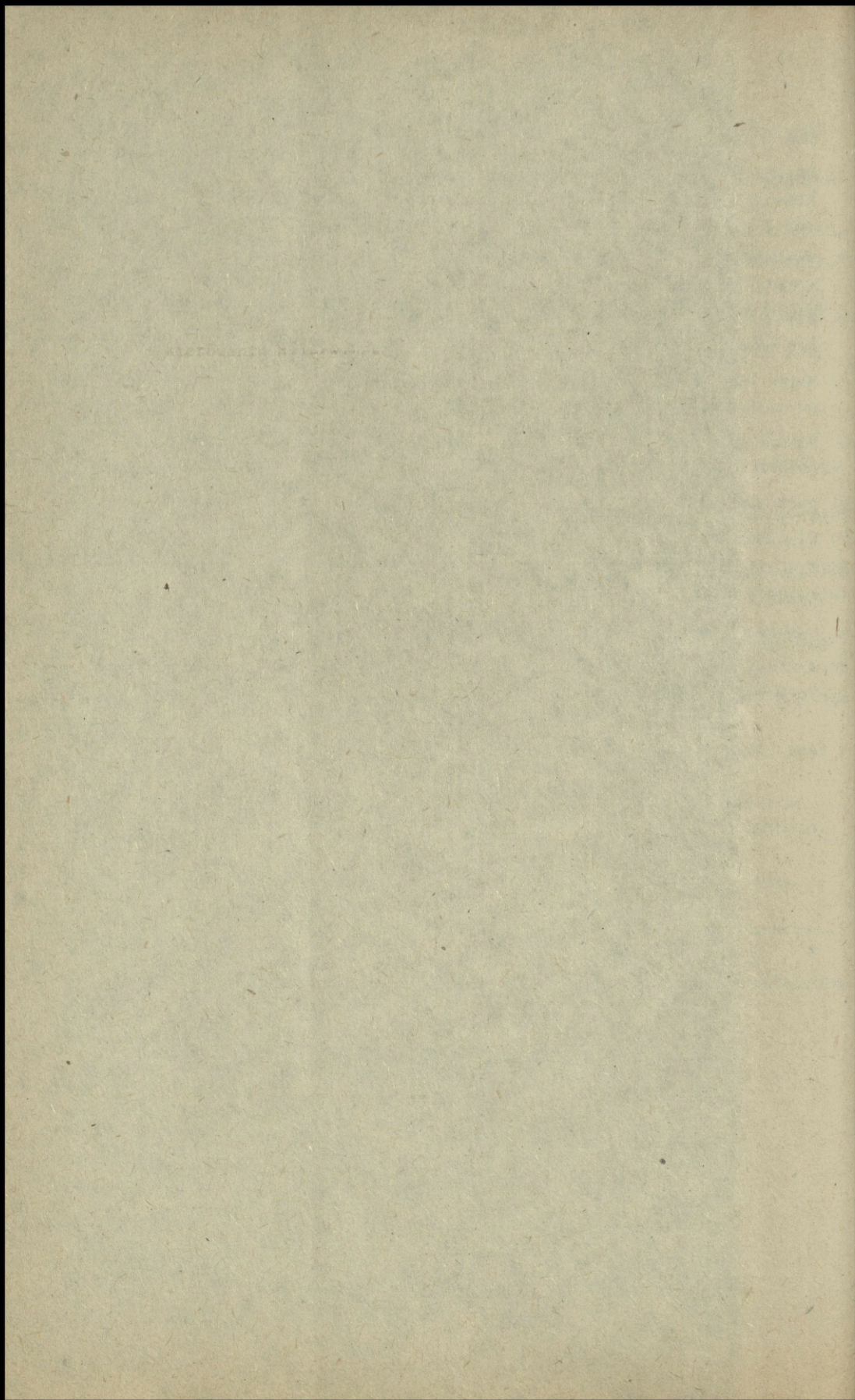
Dowódca batalionu zabiegów specjalnych odpowiada za:

- kierowanie wykorzystaniem uzbrojenia i sprzętu technicznego zgodnie z ich przeznaczeniem, właściwościami bojowymi i wymogami gotowości bojowej /przez udzielanie wytycznych/;
- zapewnienie właściwej eksploatacji i remontu uzbrojenia oraz sprzętu technicznego;

- sprawowanie nadzoru nad wyposażeniem batalionu w uzbrojenie, sprzęt i niezbędne materiały techniczne oraz obsługowe;
- konsekwentne egzekwowanie przestrzegania limitów eksploatacyjnych sprzętu i materiałów;
- analizowanie właściwości bojowych, sprawności technicznej i przydatności użytkowej sprzętu technicznego oraz przedstawianie przełożonym wynikających stąd wniosków;
- nadzorowanie organizacji obsługi uzbrojenia i sprzętu technicznego; Zastępca dowódcy batalionu do spraw technicznych odpowiada za:
  - kierowanie działalnością służb technicznych;
  - stan techniczny sprzętu i uzbrojenia batalionu;
  - kompleksowe zabezpieczenie techniczne działań bojowych.
- Do jego obowiązków należy:
  - kierowanie działalnością i właściwe organizowanie pracy podległych mu służb technicznych i plremsam w warunkach bojowych;
  - planowanie i nadzorowanie realizacji przedsięwzięć materiałowo-technicznego zabezpieczenia potrzeb batalionu;
  - współpraca z kwatermistrzem w zakresie organizacji tyłów bzs, a także w sprawach przechowywania i przewozu uzbrojenia, sprzętu i materiałów technicznych;
  - sprawowanie nadzoru nad utrzymaniem sprawności technicznej uzbrojenia, sprzętu technicznego i zapasów materiałowych;
  - kierowanie przedsięwzięciami zmierzającymi do utrzymania uzbrojenia i sprzętu technicznego w należytej sprawności;
  - sprawowanie nadzoru nad prawidłową eksploatacją i remontami sprzętu technicznego i uzbrojenia;
  - nadzór nad właściwym utrzymaniem ruchomych środków remontowych służb technicznych oraz zapewnienie terminowej legalizacji urządzeń pomiarowych i sprzętu technicznego;
  - posiadanie aktualnych danych o stanie ilościowym i technicznym uzbrojenia oraz sprzętu bzs;
  - przedstawianie dowódcy wniosków i propozycji dotyczących zabezpieczenia technicznego;
  - zapewnienie należytych warunków BHP i ochrony obiektom warsztatowym.

BIBLIOGRAFIA

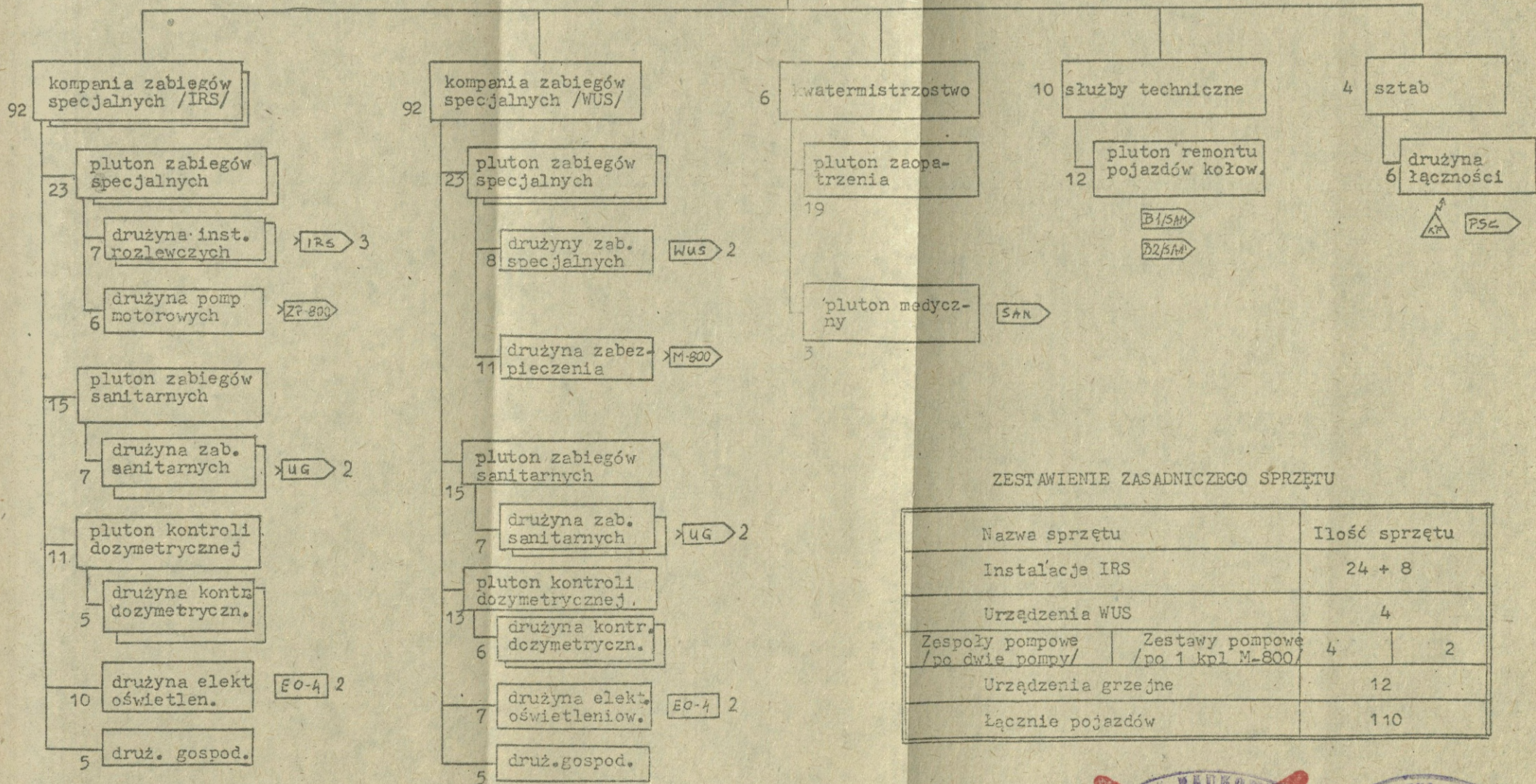
1. KRAUZE M. ppłk dr, NOWAK I. ppłk dr inż., KULCZYŃSKI St. mjr mgr inż. "Użycie pododdziałów zabiegów specjalnych wyposażonych w instalacje WUS w działaniach bojowych" - praca studyjna. ASG 1982 r.
2. LEWANDOWSKI Cz. płk mgr inż. "Działanie batalionu zabiegów specjalnych". Skrypt. ASG 1978 r.
3. NOWAK I. ppłk dr inż. "Działanie brygady chemicznej" - podręcznik. ASG wewn.3494/79,
4. Normy wyszkolenia chemicznego rodzajów wojsk oraz wyszkolenia taktyczno-technicznego wojsk chemicznych. Chem.307/82,
5. Obrona pododdziałów przed bronią masowego rażenia w działaniach bojowych /pluton, kompania, batalion/. Podręcznik. Sygn.Chem.277/78,
6. Poradnik z dziedziny zabezpieczenia chemicznego operacji. Chem.217/83,
7. Regulamin walki wojsk lądowych /batalion, kompania/. Szkol.254/65,
8. Regulamin walki sił zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Część I /dywizja, pułk/. Szkol.636/85,
9. Vademecum wojsk chemicznych. Chem.230/71,
10. Zabiegi sanitarne żołnierzy oraz zabiegi specjalne uzbrojenia i sprzętu bojowego. Instrukcja. Chem287/79.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA bzs
/wraz z zasadniczym sprzętem/

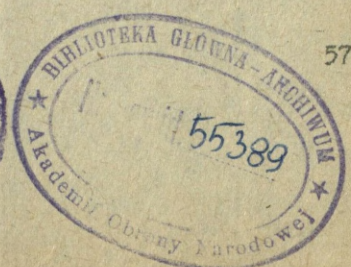
D O W O D Z T W O

340

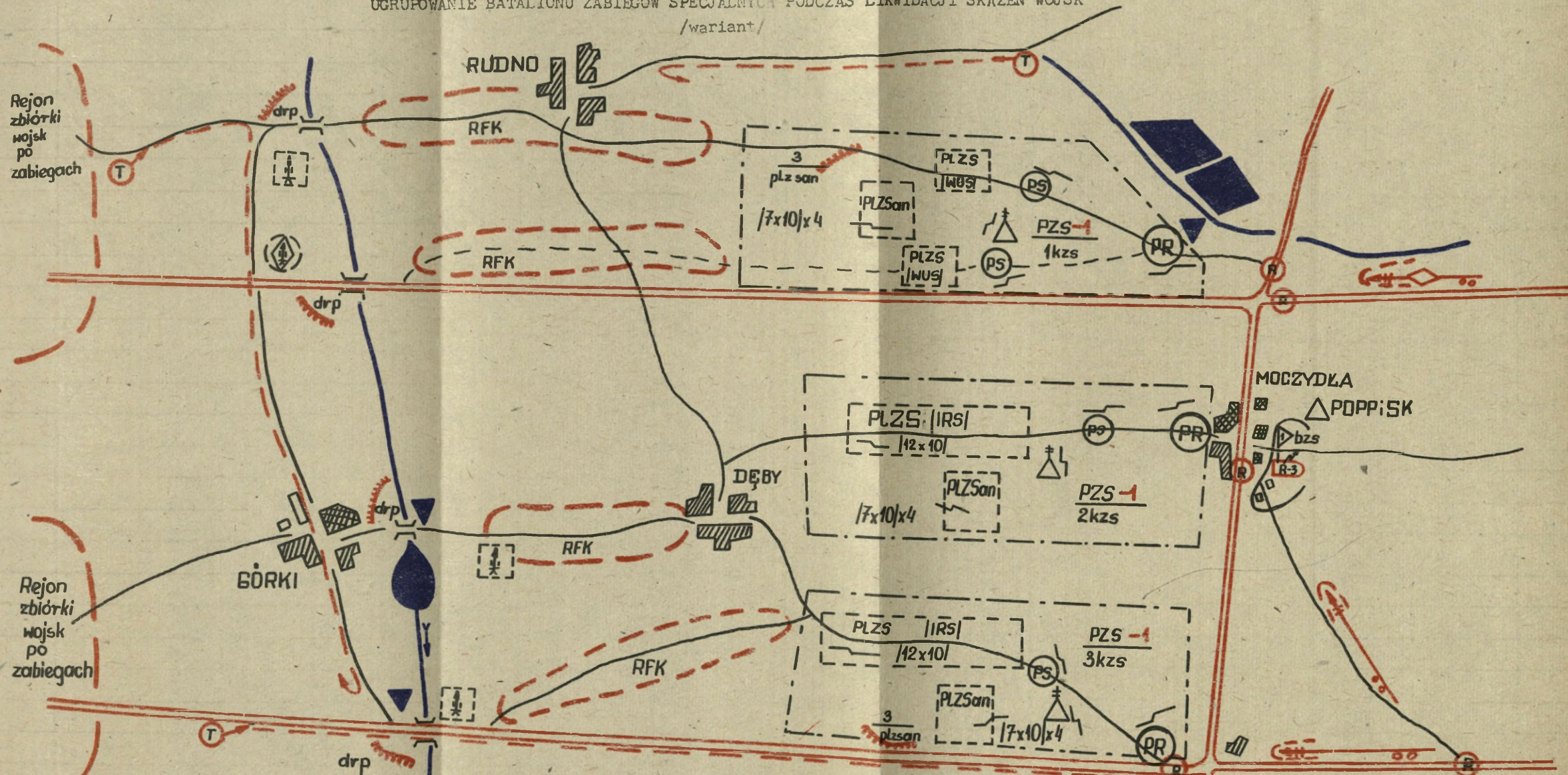
ZESTAWIENIE ZASADNICZEGO SPRZĘTU

Nazwa sprzętu	Ilość sprzętu
Instalacje IRS	24 + 8
Urządzenia WUS	4
Zespoły pompowe /po dwie pompy/	4
Zestawy pompowe /po 1 kpl M-800/	2
Urządzenia grzejne	12
Łącznie pojazdów	110

UGRUPOWANIE BATALIONU ZABIEGÓW SPECJALNYCH PODCZAS LIKWIDACJI SKAŻEŃ WOJSK
/wariant/

Rejon zbiórki wojsk po zabiegach

Rejon zbiórki wojsk po zabiegach

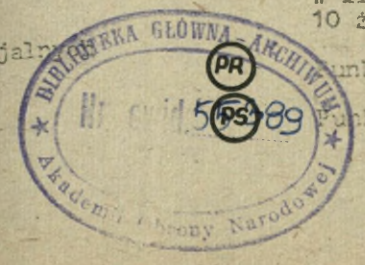
LEGENDA:

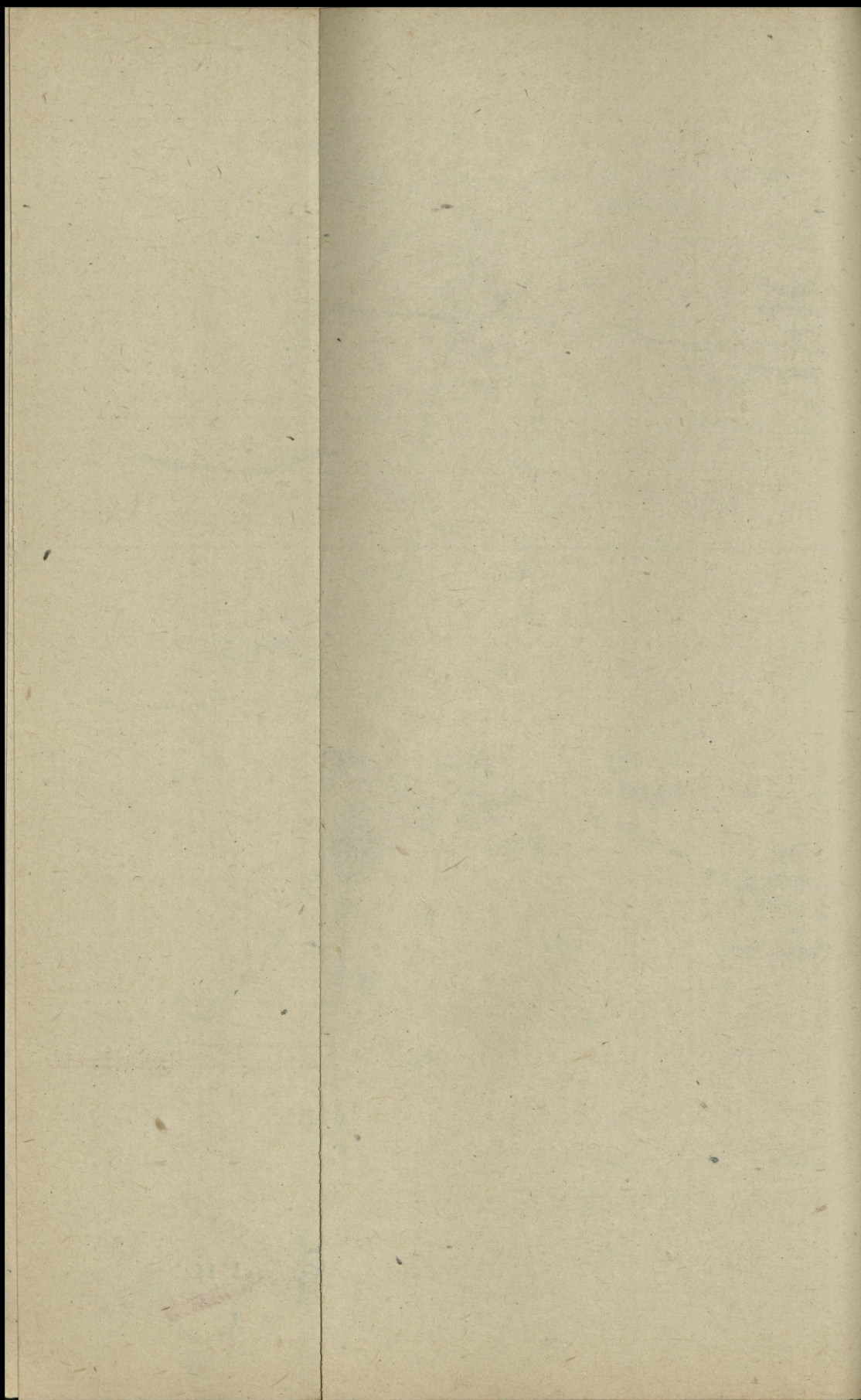
- RFK** Rejon formowania kolumn
- T** Patrolowanie przez wojska poddawane zabiegom
- T** Posterunki regulacji ruchu organizowane siłami wojsk skażonych

- Drogi dla sprzętu ciężkiego wytyczone na przekąj
- Granice punktów zabiegów specjalnych
- Ścieżki dla maszoch wytyczone na przekąj

7x10x4

Cztery zespoły szczelin plot w liczbie 7 i o pojemności 10 żołnierzy każda

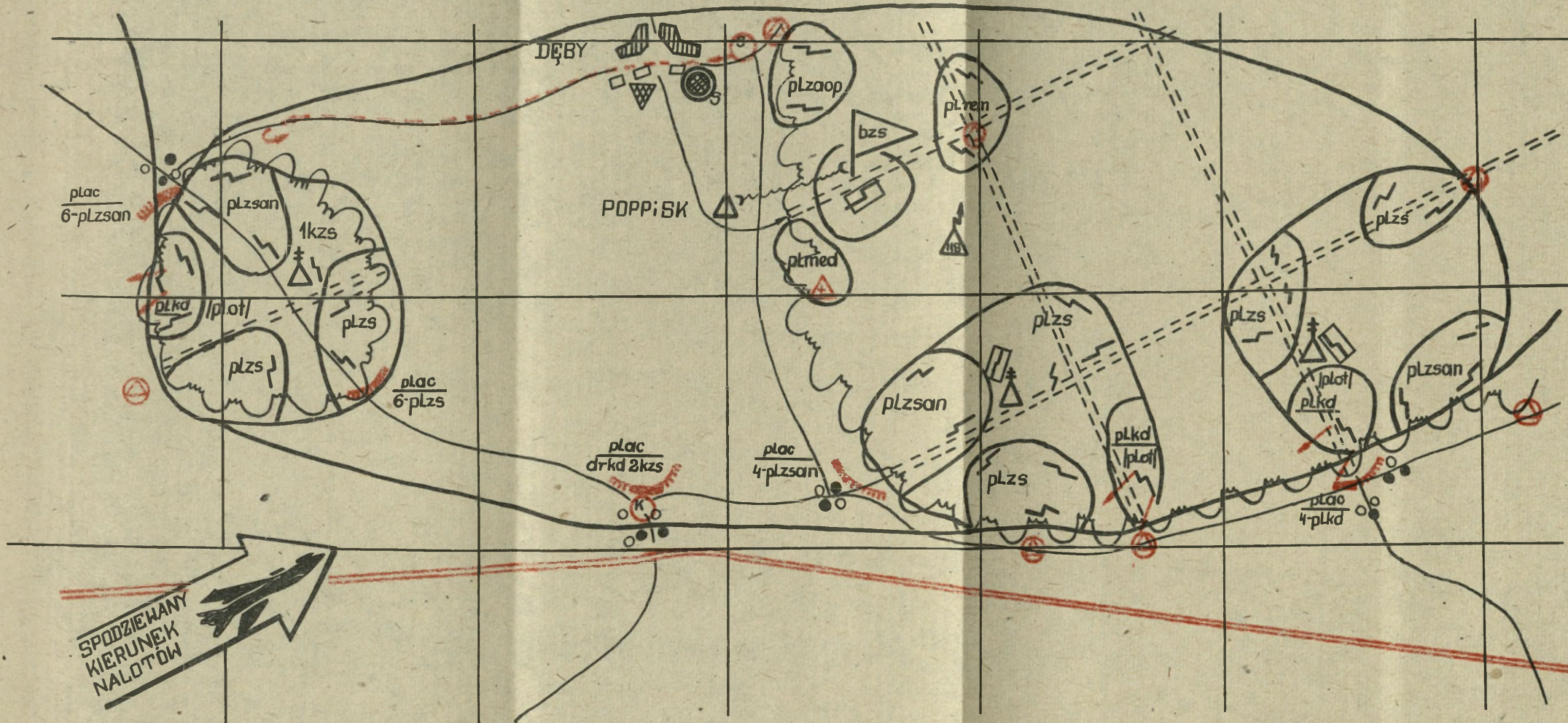

REJON ROZMIESZCZENIA BATALIONU ZABIEGÓW SPECYJALNYCH Z ELEMENTAMI OCHRONY I ROZBUDOWY INŻYNIERYJNEJ

Załącznik 4

/variant/

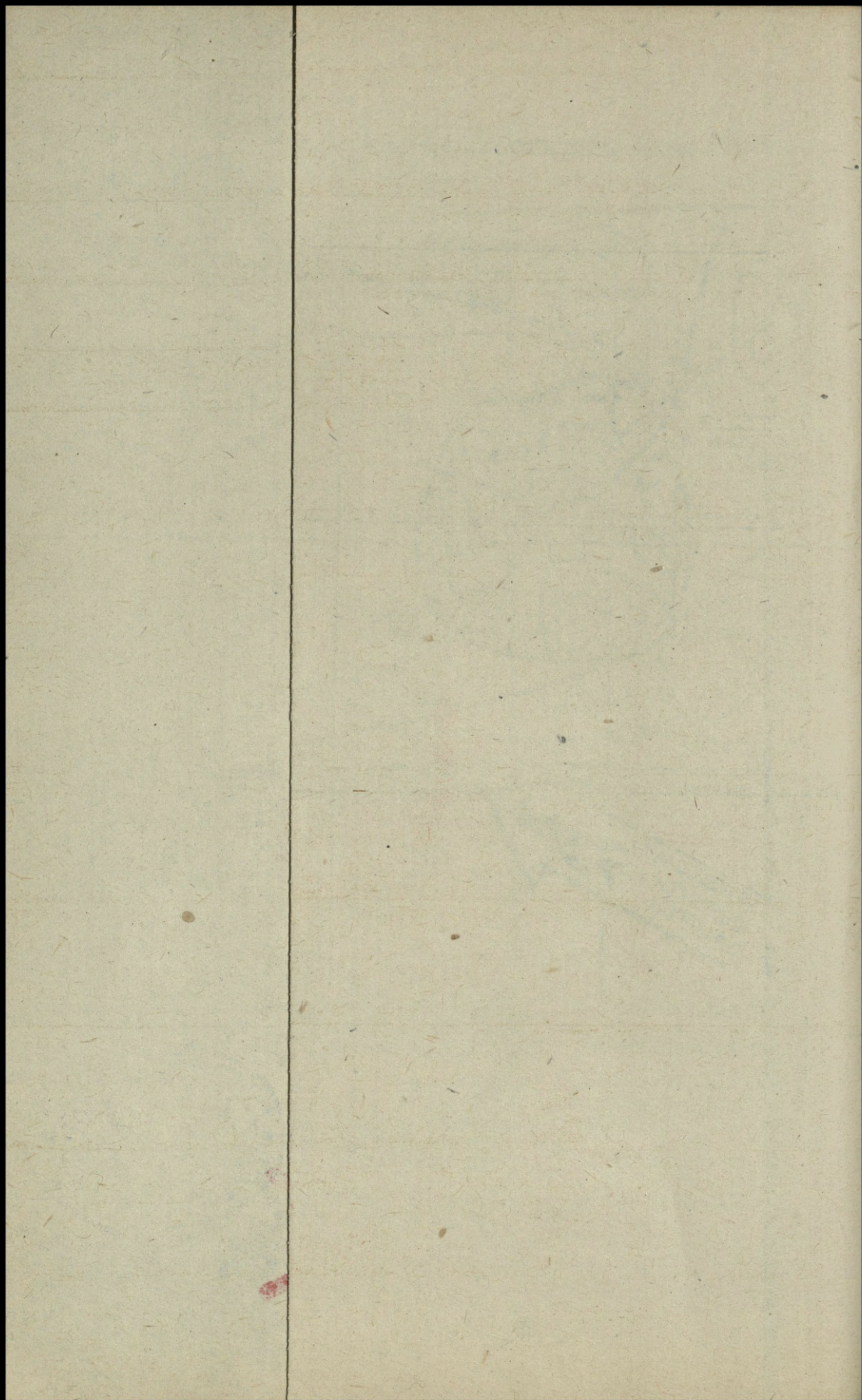
LEGENDA:

- placówka w sile 6 żołn. z plzsan z przykrytym odcinkiem tranzei.
- obserwator
- placówka i punkt kontrolny przy wejściu do rejonu rozmieszczenia
- patrol na samochodzie i trasa patrolowania
- szczelina plot i sektor ostrzału
- szczelina plot przykryta
- /podkreślenie/ pododdział alarmowy do interwencyjnego użycia
- /przy nazwie pododdziału/ pododdział wyznaczony do zwalczania celów powietrznych
- punkt czerpania wody do celów technicznych
- punkt czerpania wody do celów spożywczych studnia/
- grupy min

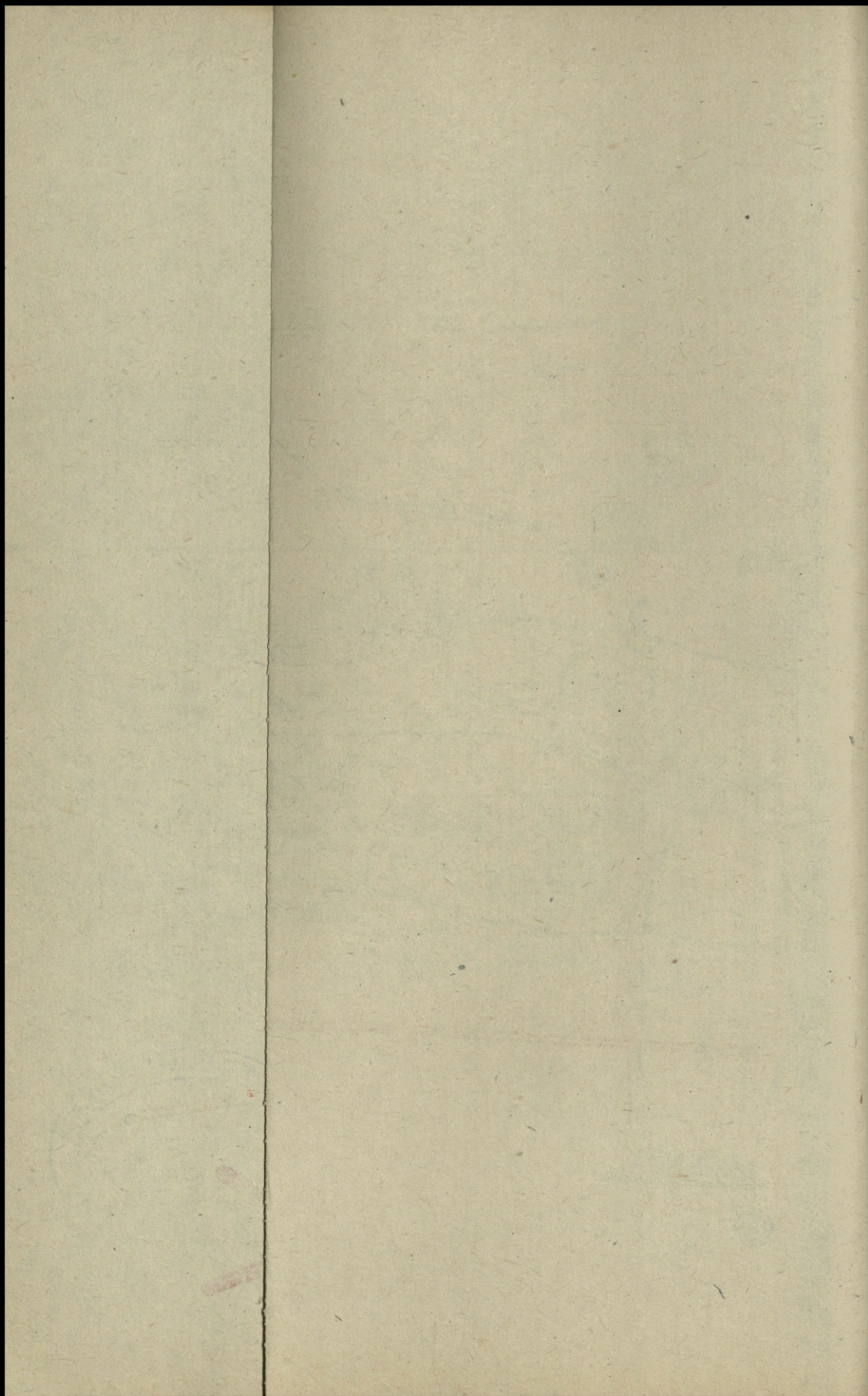
55389

BIBLIOTEKA NAUCZELNI SIAŁY
Akademii Obrony

61

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI bzs

Nr S/R lub K/R	Nazwa sieci lub kierunku	Typ urządzenia	SOAS A	SD Bchem	bzs		Imię Pododdziały
					POD	kzs	
Łączność radiowa							
	S/R powiadomiania o skądzeniach frontu /armii/	R-418 R-344	☐	☐	☐	☐	☐ burs
	S/R szefa wojsk chemicznych frontu /armii/	R-418	☐	☐	☐	☐	
	S/R dowódcy brygady chemicznej	R-418	☐	☐	☐	☐	
	S/R dowódcy bzs	R-105 (107)			☒	☒	
	S/R-e dców kzs	R-105 (107)			☐	☐	☒ dcg plut.
	S/R dowodzenia w rejonie wyczekiwania	R-105 (107)			☐	☐	☐ Pododdziały w rejonie wyczekiwania
Łączność przewodowa							
	Linie przewodowe telefoniczne w rejonie ześrodkowania i zabiegów spec.	LP-10			☐	☒	☒ sbonenci ☒ ug potrzeb

x - środek łączności wydzielony ze skazonych wojsk wraz z oficerem.

SKRÓCONA TABELA STOPNI GOTOWOSCI PODODZIAŁÓW ZABIEGÓW SPECJALNYCH

Stopień gotowości nr 2		Stopień gotowości nr 1	
<p>Warunki letnie /temp./</p> <p>Pododdział w rejonie zesrodzkodowania w kolumnach. Rejony rozwinienia PZS rozpoznane. Określone place zabiegów specjalnych i sanitarnych, punkt napelniania oraz drogi dojazdu i manewru.</p>	<p>Warunki zimowe /temp./</p> <p>Pododdział na punkcie zabiegów specjalnych. Rozwiniete wszystkie elementy PZS. Wykopane doły chlonne i rowki sciekowe.</p> <p>Pracownice rozwiniete na placach roboczych. Pompy motorowe rozwiniete na punkcie napelniania /placach roboczych/ przygotowane do sporzadzania roztworu na placach roboczych. Pompy motorowe rozwiniete na punktach napelniania /placu dezaktywacji sprzetu ciezkiego/. Urzadzenia grzejne rozwiniete, kotly napelnione wodą. Namioty i tary polowe wyposazenie dodatkowe na samochodach.</p>	<p>Warunki zimowe /temp./</p> <p>Pracownice rozwiniete na placach roboczych. Pompy motorowe rozwiniete na punkcie napelniania /placach roboczych/ przygotowane do sporzadzania roztworu w kolumnach, w rejonie punktu napelniania. Urzadzenia grzejne rozwiniete, kotly napelnione wodą. Namioty i tary polowe wyposazenie dodatkowe na samochodach.</p>	<p>Pododdział rozwiniete na PZS. Znany jest lososc ludzi i sprzetu kierowanych na PZS. Wykonane sa zasadnicze dokumenty robocze. W instalacjach sporzadzony jest roztwor. Woda w kotlach urzadzen grzejnych podgrzana do temperatury roboczej. Funkcyjni na stanowiskach gotowi do przyjecia skazonnych wojsk.</p>
<p>Do stopnia got. nr 2</p> <p>a/ lato - 1,5 h</p> <p>b/ zima - 2 h</p>	<p>Do stopnia gotowości nr 1</p> <p>a/ lato 1 h</p> <p>b/ zima 1 h</p>	<p>Do stopnia got. nr 3</p> <p>Po dezaktywacji</p> <p>a/lato-1/10, 2/240,</p> <p>b/zima-1/130, 2/390,</p> <p>3/310.</p> <p>Po odkażeniu</p> <p>a/lato-1/10, 2/300,</p> <p>b/zima-1/130, 2/480,</p> <p>3/310.</p>	<p>Do stopnia got. nr 3</p> <p>Po dezaktywacji</p> <p>a/lato-1/10, 2/240,</p> <p>b/zima-1/130, 2/390,</p> <p>3/310.</p> <p>Po odkażeniu</p> <p>a/lato-1/10, 2/300,</p> <p>b/zima-1/130, 2/480,</p> <p>3/310.</p>
<p>Polozenie pododdzialu</p>	<p>Polozenie pododdzialu</p>	<p>Polozenie pododdzialu</p>	<p>Polozenie pododdzialu</p>
<p>Czas przejazdu</p>	<p>Czas przejazdu</p>	<p>Czas przejazdu</p>	<p>Czas przejazdu</p>

Uwagi: 1/ - czas normatywny, 2/ - czas z uwzględnieniem zabiegów specjalnych sprzetu, obslugi PZS oraz konserwacji zima, 3/ - czas z uwzględnieniem konserwacji zima.

ROZKAZ BOJOWY DOWÓDCY ... bzs
/wydawany ustnie - wariant/

1. Nieprzyjaciel wykonał szereg naziemnych uderzeń jądrowych na rubieży: SIEDLCE, PILAWA, GÓRA KALWARIA, a także uderzeń chemicznych na wojska i obiekty komunikacyjne. Skażeniu uległy między innymi oddziały 1 DZ wychodzące z rejonu ześrodkowania na drogi marszu do rubieży wprowadzenia do bitwy. Rubież styczności bojowej/wojsk: SADOWNE /3458/, WYSZKÓW /3030/, ZATORY /3012/, SEROCK /2004/, LEGIONOWO.

2. 1 bzs otrzymał zadanie: w rejonie: RUDNO, KRUPKI-GÓRKI, WIELGOLAS, MOCZYDŁA przeprowadzić na trzech punktach zabiegów specjalnych dezaktywację i zabiegi sanitarne skażonych oddziałów 1 DZ maszerujących po drogach: nr 1 - SEROCZYN, CEGŁÓW, DOBRE STARE; nr 2 - PARYSÓW, SIENNICA, DEBE WIELKIE oraz odkazić odcinek drogi skażonej ST VX na długości 3 km w rej. płn.TŁUSZCZ. Gotowość nr 1 do likwidacji skażeń w 1 DZ osiągnąć do 10.00. Odkazanie skażonego odcinka drogi zakończyć do 9.30.

3. 1 BChem prowadzi rozpoznanie skażeń oraz zabezpiecza zabiegi sanitarne i specjalne na korzyść związków taktycznych pierwszego rzutu oraz wojsk raketowych i artylerii w czasie wprowadzania armii do bitwy.

4. Zdecydowałem:

Przeprowadzić zabiegi sanitarne i dezaktywację skażonych oddziałów 1 DZ na trzech kompanijnych PZS rozwiniętych przy drogach marszu. Batalion przegrupować do rejonu działań całością sił po drodze: KAŁUSZYN, MI-STÓW, CYGANKA. Punkt wyjściowy - skrzyżowanie torów kolejowych z drogą marszu wsch.KAŁUSZYN.

Do odkazania odcinka drogi wydzielić jedną parę instalacji WUS.

5. R o z k a z u j ę :

a/ 1 kzs - rozwinąć PZS nr 1 w rejonie 2 km zach.WĄSOWO /1316/. Do godz.10.00 osiągnąć gotowość nr 1 do przeprowadzenia dezaktywacji około 400 j.o. sprzętu i zabiegów sanitarnych około 1400 żołnierzy z pododdziałów maszerujących po drodze nr 2. Po zabiegach kierować wojska do rejonu: las 3 km pld.zach. rozwidlenie dróg /3301/.

Maszerować na czele batalionu ubezpieczając go od czoła.
Punkt wyjściowy przekroczyć o 6.00.

b/ 2 kzs - rozwinąć PZS nr 3 w rejonie 1 km płn.BAGNO /2381/. Do godz.10.00 osiągnąć gotowość nr 1 do przeprowadzenia dezaktywacji około 300 j.o. sprzętu i zabiegów sanitarnych około 1100 żołnierzy z podod-

działów maszerujących po drodze nr 1. Po zabiegach kierować wojska do rejonu: las 2 km pld.GROTY /2346/.

Maszerować za kolumną sztabu batalionu ubezpieczając batalion od tyłu. Punkt wyjściowy przekroczyć o 6.09.

c/ 3 kzs - rozwinąć PZS nr 2 w rejonie 1,5 km pld.Jez.BYSTRE /3627/.

Do godz.10.00 osiągnąć gotowość nr 1 do przeprowadzenia dezaktywacji około 400 j.o. sprzętu i zabiegów sanitarnych około 1500 żołnierzy z pododdziałów maszerujących po drogach nr 1 i 2.

Maszerować za 1 kzs. Punkt wyjściowy przekroczyć o 6.03.

Wydzielić jedną parę instalacji WUS do odkażenia odcinka drogi skażonego ST VX w rej.pln.TŁUSZCZ. Odkażanie zakończyć do 9.30.

d/ plremsam - maszerować w kolumnie sztabu batalionu za plzaop do rejonu las 3 km pld.DŁUŻKA /8639/.

Do 8.00 rozwinąć - warsztaty naprawy pojazdów, instalacji specjalnych i środków ochrony przed skażeniami;

e/ plzaop - maszerować w kolumnie sztabu batalionu za drużyną łączności do rejonu las 3 km pld.DŁUŻKA /8639/ i do 8.00 rozwinąć batalionowy punkt zaopatrzenia;

f/ plmed - maszerować w kolumnie sztabu batalionu za plremsam do rejonu las 3 km pld.DŁUŻKA i do 8.00 rozwinąć bpm.

6. Zużycie środków materiałowych /odkażalników, dezaktywatorów/ - zgodnie z obowiązującymi normami technicznymi.

7. Gotowość nr 1 do prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych osiągnąć całością sił batalionu do 10.00.

Gotowość do odkażenia odcinka drogi - do 8.00.

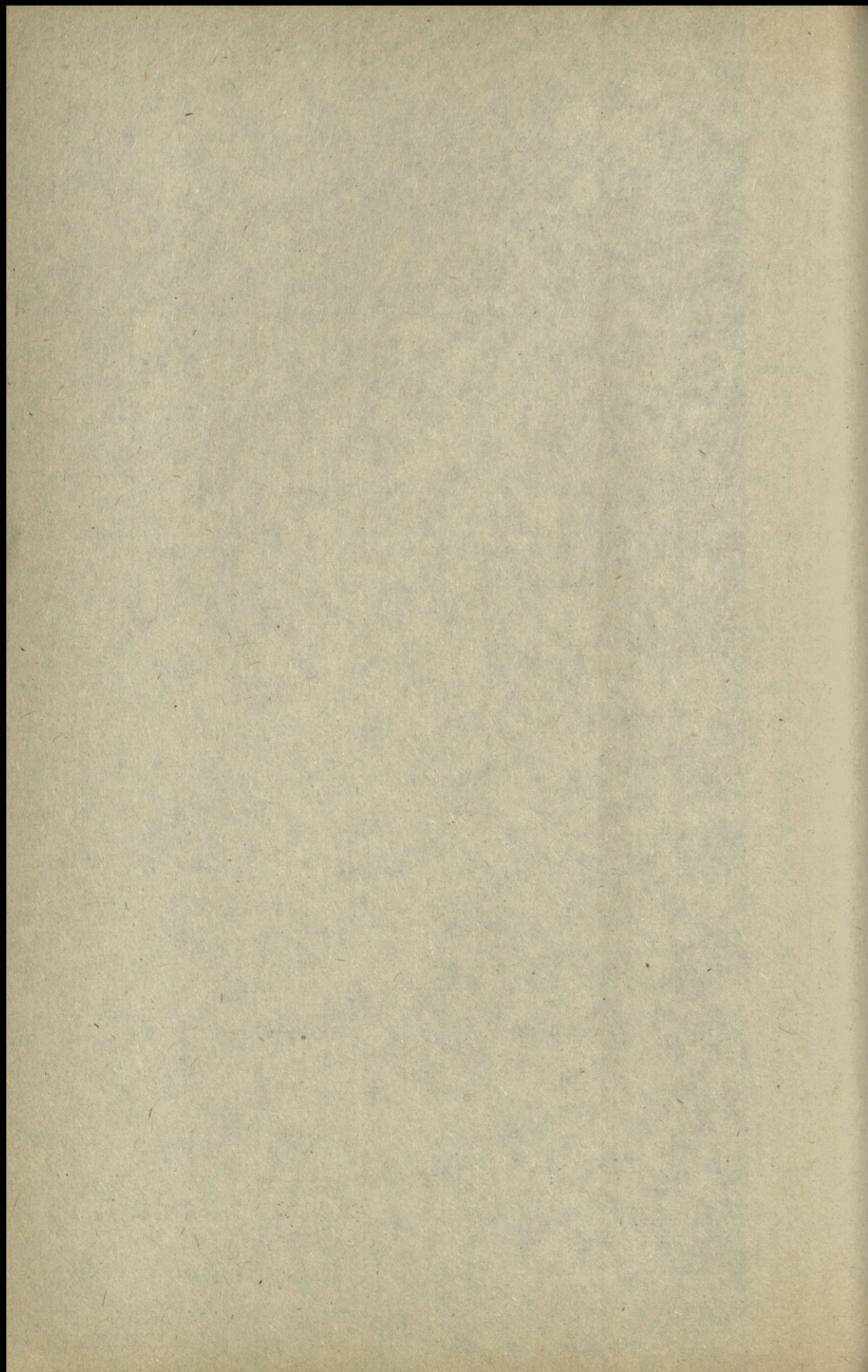
8. POD bzs w rejonie las 3 km pld.DŁUŻKA /8639/ czynny od 8.00, w czasie marszu za 2 kzs. Zastępcy - etatowi i dowódca 1 kzs.

Załącznik 9

Harmonogram przeprowadzenia dezaktywacji i zabiegów sanitarnych siłami 1 bzs i 1 kchem
w oddziałach 1 DZ
/wariant/

nr PZS pododdział	Jednorazowa pojemność ludzi	sprzętu	Możliwość ZS w czasie 1 h		Oddział	Wymaga zabiegów		Ilość zmian /cykli/	Czas zabiegów		
			ludzi	sprzętu		ludzi	sprzętu		czas trwania /h/	początek koniec	
nr 1 1 kzs	72	48	288	96 jo	2/1 pz deppanc 1/1 pz SD 1 pz pododdz. tyły 1 pz Razem:	220	70	3	1,5	8.00	9.30
						260	70	2	1	9.00	10.00
						440	64	2	1	10.00	11.00
						30	20	2	1	11.00	12.30
						110	90	2	1	12.00	13.00
				70	60	9	4,5	8.00	13.00		
nr 2 kzs / WUS/ 1 kchem /od 11.00/	96	-	384	78 jo	2/1 pz 3/1 pz bcz/1 pz 3/2 pz bcz/2 pz Razem:	440	64	ciągłe	1 h 15'	8.00	9.15
						440	64	2	1,5	11.00	12.30
						191	47	1	0,5	12.30	13.00
						440	64	2	1	13.00	14.00
						191	47	1	0,5	14.00	14.30
				1262	222	6	3,5h	11.00	14.30		
nr 3 2 kzs	96	49	384	84 jo	OZR /kid/ 1 i 2/pz SD 2 pz pododdz. tyły 2pz Razem:	72	35	3	1,5	8.00	9.30
						880	128	3	1,5	9.30	11.00
						30	20	2	1	9.30	11.00
						110	90	2	1	11.00	12.00
						70	60	8	4 h	8.00	12.00
				1362	335	8	4 h	8.00	12.00		

Uwaga: W wyniku uderzenia jądrowego na 3 kzs /WUS/ jej zadania od 11.00 przejdzie
1 kchem 1 DZ.

P L A N
REKONESANSU REJONÓW ZABIEGÓW SPECJALNYCH

- I. CELE REKONESANSU: 1. Określić warunki prowadzenia zabiegów specjalnych w wyznaczonym rejonie.
2. Uszczegółowić rozmieszczenie elementów PZS, sposób ich ochrony i osłony oraz wykorzystanie dróg.

3. /.../

II. ORGANIZACJA I TREŚĆ REKONESANSU:

nr PZS / pododdział /	Rejon i czas rekonesansu	Skład grupy rekonesansowej oraz wydzielane siły i środki	Rozpatrywane zagadnienia	Uwagi
PZS - 1 / 1 kzs /	RUDNO, mostek /.../, skrzyż. dróg /.../, staw /.../ 7.30-8.20	d-ca bzs d-ca 1 kzs d-ca plzsan 1 kzs d-ca ↑ plzs 1 kzs drkd sam.OT rdst R-107 sam.CT	- rozmieszczenie placów zabiegów specjalnych i sanitarnych oraz ich pojemność /przepustowość/ - drogi dojazdu, wyjazdu, zapasowe itp.; - system regulacji ruchu wewnątrz RZS /PZS/; - granice PZS, miejsce PO szefa PZS; - rejonny wycieknięcia i zbiórki; - punkty napełniania instalacji wodą; - warunki i sposób maskowania PZS; - rozmieszczenie ubezpieczeń i elementów osłony plot.; - niezbędne prace z zakresu rozbudowy ukryć dla ludzi i sprzętu; - /.../.	
PZS - 2 / 2 kzs /	MOCZYDŁA, szosa, /.../, GÓRKI, DEBY, 7.30-8.20	z-ca d-cy bzs ds techn. d-ca 2 kzs d-ca plzsan 2 kzs d-ca 1 plzs 2 kzs drkd sam.OT rdst R-107 sam.CT	- " -	
PZS - 3 / 3 kzs /	wyl.GÓRKI, most /.../, skrzyż.dróg /.../, wyl. MOCZYDŁA, wyl. DEBY, 7.30-8.20	ofic.oper.sztapu bzs d-ca 3 kzs d-ca plzsan 3 kzs drkd sam.OT rdst R-107 sam.CT	- " -	

III. SZKIC REJONU REKONESANSU

UWAGI: W zależności od potrzeb mogą być tworzone 1-3 grupy rekonesansowe. Jedna może prowadzić rekonesans w 1-3 rejonach. Szkic rejonu rekonesansu wykonuje się na podstawie mapy. W toku rekonesansu wrysowuje się dokonane ustalenia.

Wydrukowano w 30 egz.
Egz nr 1-30 1961. Nauk DZS
Wyl. ppik /Łębedzka/

Druk.H.W.
Druk.ASG WP nr pf 251/pf 1376/WW
Kor. J.G.